

Europa s'atrinxera al Mediterrani

Les polítiques migratòries de la Unió Europea impedeixen l'actuació dels vaixells de rescat de les organitzacions humanitàries i provoquen la mort de centenars de persones

pàg. 4-11

Directa

periodisme cooperatiu per la transformació social

EDITA

La Directa SCCL

C. Riego, 37, baixos esquerra

08014 Barcelona

Tel.: 935 270 982

Mòbil: 661 493 117

directa@directa.cat

www.directa.cat

DIPOÏT LEGAL: B 16982-2016

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. La Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

- QUI SOM?

A fons

Grup d'investigació

Miralls

Gemma Garcia

Cruïlla

Laia Mas i Guille Larios

Impressions

Laia Alsina, Ekaitz Garate i Xavier Puig

Roda el món

Oriol Andrés, Roger Suso i Joan Mas

Expressions

Misael Alerm i Carla Mallol

La indirecta

Àlex Romaguera i Mariana Cantero

Fotografia

Víctor Serri

Il·lustració

Ricardo Hermida i Lluís Ràfols

Correcció

Èlia Olivan

Edició

Jesús Rodríguez

Disseny gràfic i compaginació

Pau Fabregat

Projecte gràfic

Lola Fernández, Gerard Casadevall, Diego Muñoz i Pau Fabregat

Coordinació web

Eloi Latorre, David Bou, Gemma Garcia i Maties Lorente

Coordinació País Valencià

Ester Fayos

Audiovisuals

Sònia Calvó i Estel·la Marcos

Administració i subscripcions

Ester Mora

Difusió

Estel·la Marcos

Publicitat i distribució

Paula Rodríguez

Gestió web

Talaios Koop.

NUCLIS TERRITORIALS I MITJANS COL-LABORADORS:
Gironès, la Selva, Pla de l'Estanty i Baix Empordà ('L'Ariet'); Alt Empordà ('La Fissura'); Osona ('El Setembre'); Maresme; Baix Llobregat ('La Riuada' i 'Infobaix'); Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia i Garraf ('Xarxa Penedès'); Vallès Oriental; Vallès Occidental; Barcelonès ('La Intervia'); El Camp; Terres de Ponent; Castelló; València; Mallorca ('Aguait'); Eivissa; Menorca; Perpinyà i Terres de l'Ebre, El Salto, La Marea, Pikara, Argia, Ahòtsa, Soberania Alimentaria

CONTACTES:
General directa@directa.cat
Redacció Barcelona redaccio@directa.cat
Redacció València paisvalencia@directa.cat
Subscripcions subscripcions@directa.cat
Publicitat publicitat@directa.cat
Distribució distribucio@directa.cat

PORTADA: PEPE SERRA

La Directa enguany ha rebut dues subvencions de la Generalitat de Catalunya, que representen un 5% del seu pressupost. Per això hem de posar el seu logotip.

A FONS

4-11

El govern de Sánchez tanca els ports
Maties Lorente i Jordi Sans ens expliquen com el govern del PSOE ha virat la seva política migratòria, des de la benvinguda a l'*Aquarius* fins al tancament dels ports i el bloqueig de l'*Open Arms* i l'*Aita Mari*. A més, revelen com s'exporta entrenament i finançament per aturar les migracions en origen. Fotos de Paco Freire i infografia de Carlos Villafranca.

MIRALLS

12-15

Entrevista a David Madden
Sociòleg i expert en estudis urbans, considera que la mercantilització de les grans ciutats busca pacificar-les. “Si no hi queda població, ningú es revoltarà per canviar les coses”, respon a les preguntes de Gemma Garcia. Fotos de Montse Giralt.

IMPRESSIONS

16-18

Com cal respondre als actes de Vox?
Hi reflexionen Anna Isabel López, professora de la Universitat de València, i David Karvala, activista d'UCFR. Il·lustració de Manuel Clavero.

Per molts anys, insubmissió!
Albert Garcia. Amb dibuix de Vitxobola.

CRUÏLLA

19-21

Gossos terapeutes
Els cans acostumen a acompanyar persones cegues, però també tenen capacitat rehabilitadora i terapèutica amb persones grans i supervivents de violència masclista. Un reportatge de Marta Pérez Santos amb fotografies de Freddy Davies.

RODA EL MÓN

22-26

El jovent iraquià pren la paraula
Sara Manisera relata el primer Congrés de la Iniciativa Solidària a Bagdad. Amb fotografia d'Arianna Pagani.

Marxes kurdes a Estrasburg
Article de Laura Solves i Eve Rotllan.

Onada sostenible als Estats Units
L'anàlisi internacional d'Amy Goodman i Denis Moynihan.

EXPRESSIONS

27-31

50è aniversari del Grup de Folk
Neus Molina analitza l'herència i la vigència de lletres i reivindicacions d'un grup que va marcar la societat catalana.

Als gestos més subtils
El relat literari d'Anna Vilamú, amb il·lustració de Pepa Ràfols.

Ressenyes de cinema i literatura
David Palau, Misael Alerm i Guille Larios.

INDIRECTA

32

Entrevista a Joan Cogollos
El portaveu de la PAH de la Safor conversa amb Mariana Cantero sobre el seu model de lluita, que li ha comportat una imputació penal. Desobediència pacífica enfront dels desnonaments d'habitatges. Amb fotografia de Paula Duran.

Més que mil paraules

TONI FERRAGUT | El 16 de febrer, els 36 diputats del grup parlamentari de Ciutadans al Parlament de Catalunya van viatjar en autocar fins a Arner, el municipi on viu la família de Carles Puigdemont. Envoltat de guàrdiespatlles i amb tota la zona perimetrada per antiavalots dels Mossos d'Esquadra, van cridar "Libertad, libertad" des d'una plaça on tots els comerços havien abaixat les persianes en senyal de protesta. Tot seguit, Inés Arrimadas es va fer la foto arrancant llaços grocs.

Comunitat Directacoop

Parlament als Premis Ciutat de Barcelona

Redacció Directa | @La_Directa

Reproduïm el discurs pronunciat el 14 de febrer al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, durant la cerimònia d'entrega del Premi Ciutat de Barcelona en la categoria Mitjans de Comunicació: “Soc Jesús Rodríguez, periodista de la DIRECTA i coautor amb Víctor Yustres, Pablo Bonat, Sònia Calvó, Víctor Serri, Pau Fabregat, Joan Manel Pérez, Estel·la Marcos, Sara Borrell i Marc Freixenet del reportatge “La guerra bruta de l'aigua”. M'acompanyen Miriam Planas i Quim Pérez, membres d'Aigua és Vida, que lluita des de fa anys per la remunicipalització del servei d'aigua a la ciutat de Barcelona.

Des de la DIRECTA volem agrair al jurat dels Premis Ciutat de Barcelona aquest reconeixement a la nostra tasca professional. Per a qui no ens conegui, volem explicar-vos que la nostra essència és cooperativa i autogestionada, amb un finançament basat en les subscripcions, deslligant-nos al màxim d'institucions públiques i grans empreses. Només així podem conservar la credibilitat i garantir la independència informativa que ens permet fer investigacions com “La guerra bruta de l'aigua”. La publicitat multimilionària o els continguts patrocinats que

la companyia AGBAR insereix en la majoria de mitjans de comunicació coarta qualsevol tasca de control periodístic de les seves activitats empresarials, una tasca necessària atenent que ostenten l'aixeta del subministrament d'un bé fonamental com l'aigua.

Mentre una companyia com AGBAR ingressi 36 milions d'euros anuals i en la seva publicitat s'afirmi que treballa “per millorar la qualitat de vida de les persones”: seguirà sent necessari el periodisme.

Mentre tot un Govern, la presidenta d'un Parlament i els representants d'entitats com Òmnium o l'ANC siguin a la presó o a l'exili i alguns partits polítics pretenguin pervertir el llenguatge i fer-nos dir “polítics presos” en comptes de “presos polítics”: seguirà sent necessari el periodisme.

Mentre des de les administracions públiques s'executin doloroses retallades en la sanitat pública i se'ns faci creure que es tracta de simples ajustos pressupostaris: seguirà sent necessari el periodisme.

Mentre un venedor ambulànt pateixi la fractura d'un turmell per un cop de porra d'un agent de la Guàrdia Urbana i la versió oficial digui que es va entrebancar: seguirà sent necessari el periodisme.

L'espina

/ MARC VERS

Mentre un jutge sentenciï que una dona víctima de violació “anava provocant” o un arquebisbe asseguri que uns abusos sexuals “no van ser tan greus”: seguirà sent necessari el periodisme.

L'amic i periodista Xavier Vinader, a qui Josep Bou, actual candidat a l'alcaldia de Barcelona pel Partit Popular,

va qualificar de delinqüent, és el nostre mestre i referent. Treballem dia a dia per promoure un periodisme que, tal com ell deia, sigui fiscalitzador i molest per als poderosos i no esdevingui un altaveu propagandístic al seu servei. Equip, mètode, vocació i consciència crítica. Gràcies, Xavier. Seguim!.”.

BRAÇOS OBERTS, PORTS TANCATS

El govern de Pedro Sánchez reforça el paper dels cossos policials en la gestió de la immigració al Mediterrani en sintonia amb les polítiques europees desenvolupades fins ara per països com Itàlia

Maties Lorente | @mtslorente
Jordi Sans | @jsans_

Un guàrdia civil supervisa el traspàs de migrants d'un vaixell de salvament / SALVAMENT MARÍTIM

“A vui m’he reunit amb el director i fundador de Proactiva Open Arms, Oscar Camps. Aquesta ONG ha rescatat al mar desenes de milers de persones des de 2015. És encomiable l’enorme tasca humanitària que realitzen”. Són paraules del ministre de Foment espanyol, José Luis Ábalos, el 29 d’agost de 2018. Cinc mesos després, el 8 de gener de 2019, la Capitania Marítima de Barcelona -un organisme que depèn del Ministeri espanyol de Foment- impedia salpar el vaixell de Proactiva Open Arms del port de la capital catalana en la seva missió de rescat de persones migrades al Mediterrani central. El responsable de l’autoritat marítima espanyola al·legava que la denegació del permís estava basada en motius de seguretat, ja que segons l’organisme no estava garantit que el vaixell pogués desembarcar les persones rescatades en un port pròxim, degut al tancament d’Itàlia i Malta, i perquè la nau només podria transportar divuit persones. Un cas semblant l’està vivint la tripulació de l’*Aita Mari*, de l’organització Salvamento Marítimo Humanitario, que es troba bloquejat al port de Pasaia (Biscaia). “L’autorització de sortida del port d’un buc està sotmesa a una estricta normativa d’aplicació i, per tant, a un règim de responsabilitats que no es pot obviar, tant pel responsable del buc com per la mateixa administració que l’emet. Els serveis tècnics del Ministeri de Foment han determinat que l’*Open Arms* i l’*Aita Mari* incompleixen la normativa internacional de salvament i per això no obtenen el permís per tornar al Mediterrani central”, esgrimia Ábalos en la seva compareixença a la comissió de Foment del Congrés dels Diputats el passat 31 de gener.

El bloqueig de les embarcacions contrasta amb unes dades al mar que no decauen tant pel que fa a arriba-

des com a morts. Les xifres de 2018 de l’Organització Internacional per a les Migracions mostren que 117.360 persones van desembarcar en dotze mesos a l’Estat espanyol, Itàlia, Xipre, Grècia i Malta. D’aquestes persones, 2.292 haurien mort durant el viatge, prop del 2% del total. Si posem el focus a la realitat del Mediterrani occidental -la Frontera Sud espanyola-, les arribades ascendeixen a 57.922 i les morts, a 811.

El 17 de juny de 2018 arribava a València l’*Aquarius*, el vaixell de l’organització no governamental francesa SOS Méditerranée, amb 629 persones rescatades a la franja marítima compresa entre Líbia i Itàlia, després de no rebre autorització per desembarcar en cap port europeu. Dies abans, el govern espanyol havia decidit oferir com a alternativa a l’entitat francesa el port de la capital del Túria. L’arribada del buc era esperada per més de 600 periodistes i va ser una de les grans campanyes mediàtiques de l’executiu de Pedro Sánchez. Amb un gir de 180 graus en l’actitud de la Moncloa, el bloqueig dels vaixells de rescat per part de les autoritats espanyoles, vuit mesos després, afegeix més desprotecció a les persones que intenten travessar el Mediterrani.

“Hi havia una certa esperança quan hi va haver el canvi de govern perquè semblava que hi hauria una porta més oberta respecte a les migracions, com a mínim a tractar-les d’una altra manera i no ser tan restrictius”, explica Anna Palou, membre d’Stop Mare Mortum, una plataforma ciutadana que té per objectiu “fomentar un canvi en les polítiques europees d’estrangeria i migratòries”. Per Palou, l’acollida de l’*Aquarius* “va ser com un bri d’esperança, però és cert que des de les organitzacions socials, tot i identificar-ho com una bona notícia, érem molt conscients que això seria una bomba de fum

i un acte aïllat per donar un cop d’efecte per demostrar que el govern canviava”.

Ainhoa Ruiz, investigadora del Centre Delàs d’Estudis per la Pau i coautora de l’informe *Aixecant Murs. Polítiques de la por i securització a la Unió Europea*, va un pas més enllà. “A l’Estat espanyol no hi ha hagut cap canvi en la política migratòria per part de cap partit des dels anys 90, quan es comencen a portar a terme les polítiques vinculades a l’Europa Fortalesa i es construeix el primer mur de la Unió Europea, a Ceuta, l’any 1993. Des de llavors, les polítiques han estat les mateixes”.

La Guàrdia Civil coordina el salvament

Una de les últimes accions del govern del PSOE va ser la creació de l’Autoritat de Coordinació (ACIE) de les actuacions “per fer front a la immigració a l’estret de Gibraltar i el mar d’Alborán”. Tot i que l’ens va ser creat el 3 d’agost de 2018, l’acord del Consell de Ministres que el dota de contingut va ser signat l’11 de febrer d’enguany. Segons l’acord, l’objectiu de l’ACIE és “la coordinació, la supervisió i el seguiment de les actuacions relacionades amb la immigració irregular. [...] Així com la coordinació dels mecanismes necessaris per a la utilització eficaç de tots els recursos humans i mitjans materials disponibles, i la ràpida i oportuna transferència d’informació relativa a la immigració irregular”.

Al capdavant d’aquest organisme, Pedro Sánchez ha nomenat el general de Brigada de la Guàrdia Civil Manuel Contreras Santiago, que des de 2016 era el màxim càrrec de l’Institut Armat a Andalusia -designat pel ministre de l’Interior del Partit Popular Juan Ignacio Zoido. Com a responsable de l’ACIE, Contreras Santiago serà l’encarregat de coordinar les actuacions d’organismes

L’any 2018 van desembarcar 116.273 persones a l’Estat espanyol, Itàlia, Xipre i Grècia; el 2% va morir

La Moncloa, amb un gir de 180 graus en les seves polítiques, ha passat d’acollir l’*Aquarius* a tancar els ports

com les Forces Armades, el Centre Nacional d’Intel·ligència, la Guàrdia Civil, la Policia Nacional espanyola, les Capitanies Marítimes, la Creu Roja i el servei de Salvament Marítim, entre d’altres.

“La designació d’un general de la Guàrdia Civil com a comandament únic per coordinar les actuacions contra la immigració en el Mediterrani és contraproduent, ja que la Guàrdia Civil és un cos militar amb unes funcions molt concretes que no tenen res a veure amb les tasques desenvolupades per les tripulacions de Salvament Marítim”, argumenten des de la secció sindical estatal de Salvament Marítim de la CGT, sindicat majoritari dins de l’empresa pública.

El rescat, en mans civils

La Societat de Salvament i Seguretat Marítima (SASEMAR), més coneguda com a Salvament Marítim, és un ens de l’administració “conformat en la seva totalitat per personal civil”, creat l’any 1992 i que es va posar en funcionament un any més tard. Vint-i-cinc anys després, la seva tasca fonamental continua sent salvar les persones que veuen perillar la seva vida al mar. En total, SASEMAR és responsable de quatre àrees de rescat a l’Estat espanyol: la zona Atlàntica, la Mediterrània, la de l’Estret i la de les Canàries. Són responsables d’1.500.000 quilòmetres quadrats de superfície marítima -tres cops la superfície de l’Estat espanyol- i d’uns 8.000 quilòmetres de costes. El procediment de rescat és el següent: un cop es rep l’avís per part dels centres de control, els equips aeris i marítics es mobilitzen fins a la zona d’on s’ha rebut l’alerta per mirar de trobar les persones que poden estar en perill. La flota marítima de SASEMAR compta amb 763 tripulants -dades de 2018- i amb 73 unitats -remolca- ➤

» dors, patrulleres i llanxes. “Amb aquests mitjans es dona cobertura al salvament marítim i a la lluita contra la contaminació marina al territori espanyol”, explica a la DIRECTA Ismael Furió, president del comitè d’empresa de Salvament Marítim i membre de la CGT. Pel que fa a les persones migrants, l’any 2017 –últim del qual es disposen dades– van rescatar al Mediterrani 23.135 persones, una mitjana de 63 persones al dia. Segons les mateixes dades, 153 migrants van morir o desaparèixer a les aigües on treballen.

Quant als mitjans aeris, Salvament Marítim compta amb onze helicòpters i tres avions. Des de fa més de cinc mesos –segons el govern espanyol; un any, segons fonts del comitè d’empresa de Salvament Marítim –, els radars que porten incorporats els avions de Salvament Marítim que sobrevolen el territori fronterer per localitzar petites embarcacions i pasteres es troben fora de servei.

Les tres aeronaus són aparells equipats i tripulats per l’empresa dels Estats Units Babcock, i cap d’elles té aquesta eina –d’un abast de 30 milles– en funcionament. Dos dels tres dispositius, fabricats per la també estatunidenca Telephonics, van ser enviats als Estats Units a reparar i, encara que ja estan arreglats, un problema derivat de les llicències impedeix posar-los en marxa. El director general de la Marina Mercant i president de SASEMAR, Benito Núñez, màxim responsable de Salvament Marítim, va respondre fa unes setmanes en una entrevista que no feien falta aquests aparells per a la cerca de persones al mar, ja que es podien utilitzar altres ginyes. Fonts del comitè d’empresa consideren “falsa” l’afirmació i apunten que els radars de localització de taques d’abocaments, que es fan servir com a eina provisional substitutòria, són “totalment inútils per a aquesta tasca” i fan perdre a les cerques el 90% de l’eficàcia.

El ministre de Foment espanyol afirmava en seu parlamentària que “tota la zona de l’Estret està absolutament vigilada per Frontex”, les guàrdies costaneres de la Guàrdia Civil i l’Armada, de manera que “Salvament Marítim només actua per alertes que es remeten a la torre de control i fa avistaments quan està fent una operació de salvament”. Restava així importància a les avaries.

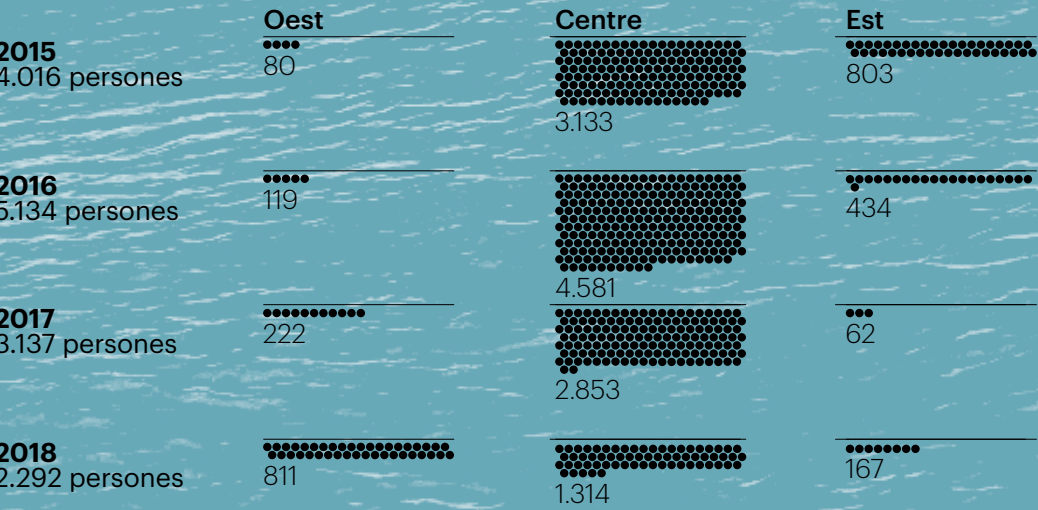
“Fins que es va crear el comandament únic de la Guàrdia Civil, el procediment de rescat de persones migrants depenia directament de SASEMAR. És a dir, SASEMAR no només prenia les decisions operatives immediates en els rescats sinó que també decidia els ports de desembarcament, les unitats que estaven a l’estret i com procedir”. El gir en la manera de funcionar s’hauria produït “a causa de les pressions dels mitjans de comunicació, l’opinió pública, els partits polítics i la mateixa Guàrdia Civil”, segons el membre de Salvament Marítim. Això sí, “mantenint la cura que no es traslladés a la resta de col·lectius la visió d’un canvi de polítiques amb un gir militarista”. Per Furió, “és curiós que tot i que la Guàrdia Civil compta amb una flota pròpia de 100 patrulleres i 1.300 agents destinats a tasques de control de fronteres, s’estiga posant el focus d’atenció i acusant de ser els causants d’un problema migratori a Salvament Marítim, que és civil i que no està destinat ni tan sols a aquestes tasques”.

“La militarització de les vies marítimes està aconseguint que hi hagi dos tipus de naufragis, dos tipus de dret a la vida: el dret a la vida de les persones racialitzades i el dret a la vida de les persones que tenen privilegis”, explica Helena Maleno, activista per la defensa dels drets de les persones migrades en espais de frontera i membre de l’ONG Caminando Fronteras. Des de la seva organització, acompanyen les persones en el seu trànsit fins a Europa i, en moltes ocasions, són les responsables d’alertar Salvament Marítim sobre persones que veuen perillar la seva vida intentant creuar el Mediterrani. Maleno recorda com “l’any 2007 ens van començar a arribar les primeres trucades avisant dels intents de creuar en pasteres l’estret de Gibraltar, perquè la gent sabia que s’arriscava”. Per fer front a aquest risc, es comencen a construir xarxes autoorganitzades de comunitats migrants com a “estratègia per sobreviure a aquest sistema de mort”, tal com el qua-

ELS ‘MURS MARÍTIMS’ DE FRONTEX

MORTS AL MEDITERRANI

FONT: Organització Internacional per a les Migracions

lifica l’activista. Una de les funcions d’aquestes xarxes és alertar la gent de Caminando Fronteras quan es troben en perill a l’aigua o deixar constància a les seves famílies perquè sàpiguin que estan en risc, que un cop reben la trucada es comuniquen amb els organismes de salvament. Precisament per aquesta activitat va ser investigada de manera extrajudicial durant quatre anys per la Unitat Central de Xarxes d’Immigració Il·legals i Falsedats Documentals del Cos Nacional de Policia espanyola, però la fiscalia no va veure indicis de delictes i va arxivar la causa l’any 2017. L’Estat espanyol, però, va traslladar la investigació al Regne del Marroc, on viu actualment l’activista, un fet que va motivar l’obertura d’un procés judicial al país alauita i del qual Maleno encara n’espera el desenllaç.

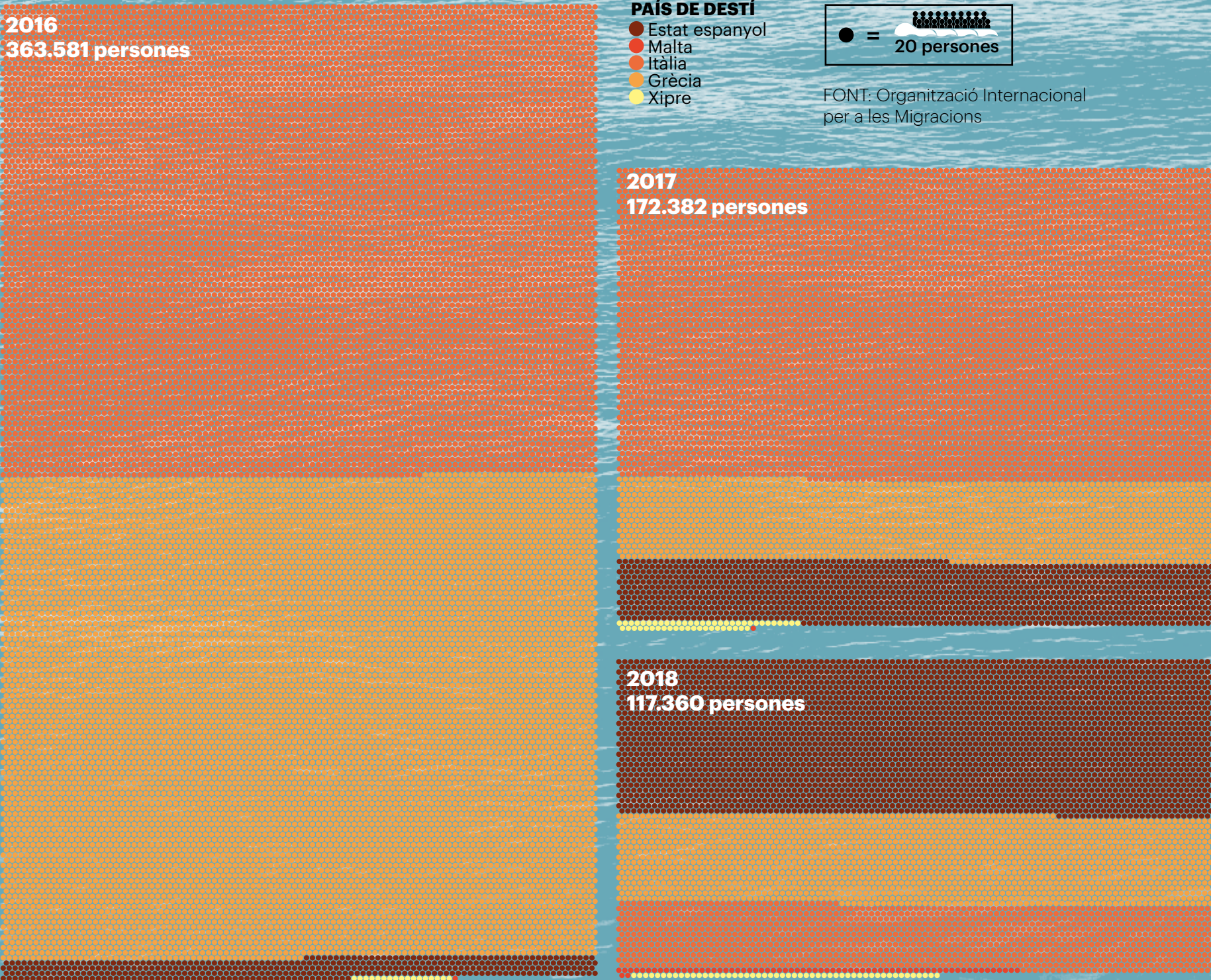
Blindatge europeu de les fronteres

“En un context d’arribada cada any de més persones a les fronteres europees, la Unió Europea necessita un agent coordinat en el qual participin tots els estats membres que pugui garantir la protecció i el blindatge de l’espai

europeu. I és per això que l’any 2004 es crea Frontex”, explica la investigadora del Centre Delàs Ainhoa Ruiz. L’organisme europeu va començar a funcionar l’any 2005 amb un pressupost de 6,3 milions d’euros, però els estats europeus van veure la necessitat d’incrementar progressivament aquesta dotació, que el 2018 se situava en més de 320 milions, xifra que suposa un increment del 5.000% en tretze anys. Segons les previsions dels organismes europeus, podria arribar als 1.870 milions d’euros l’any 2027. Per posar un exemple del destí d’aquests fons, el Ministeri espanyol de l’Interior, el Cos Nacional de Policia espanyola i la Guàrdia Civil van rebre més de 76 milions d’euros en subvencions per part de Frontex entre l’any 2008 i el 2016, segons la investigació “La indústria del control migratori”, publicada l’any 2017 per Virginia Rodríguez i Gonzalo Fanjul.

L’any 2016, un any després del que es va anomenar la crisi dels refugiats, Frontex passa a dir-se Agència Europea de la Guàrdia de Fronteres i Costes, i es fa una revisió del seu funcionament, amb canvis importants. “D’una banda, s’incorpora poder fer ús de la »

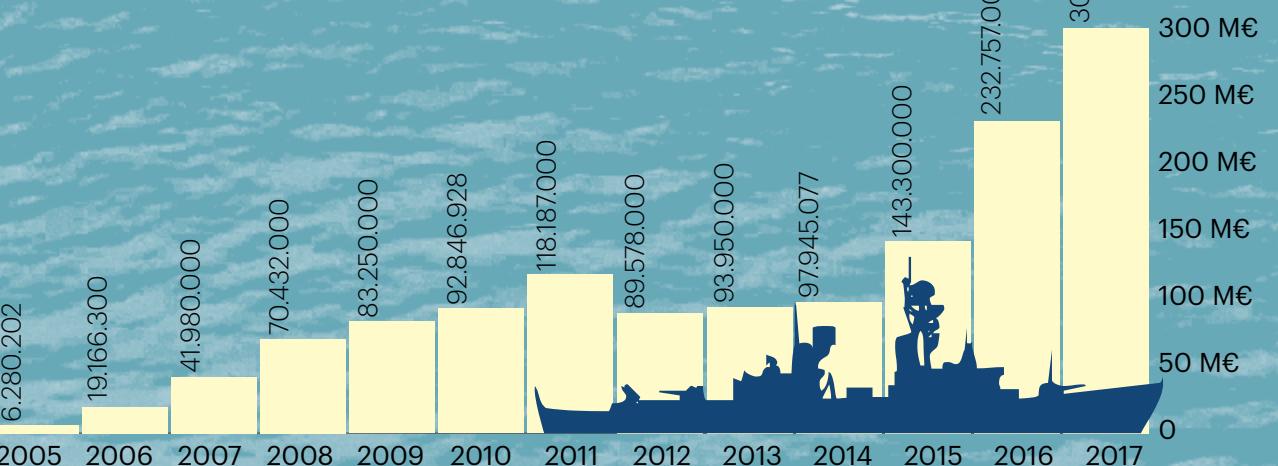
ARRIBADES A EUROPA PER MAR

/ CARLOS VILLAFRANCA

PRESSUPOST DE FRONTEX

FONT: Informe ‘Aixecant murs’

» força i poder intervenir en un estat encara que no ho demani, si la resta d'estats ho consideren necessari", apunta Ruiz. "En realitat és una ingerència, ja que encara que un estat vulgui aplicar polítiques frontereres diferents de la resta de la Unió Europea no ho pot fer, ja que Frontex té capacitat per intervenir". Aquell any també es van incorporar 1.500 agents propis a l'agència. Cada operació de Frontex té un mandat diferent. El principal, però, és combatre el crim als espais fronterers. Segons Ainhoa Ruiz, "la Unió Europea fa servir un discurs criminalitzador respecte de les persones que hi intenten arribar, ja que es tracta amb els mateixos mitjans la immigració que qualsevol tipus de crim que es produeix als espais fronterers".

Actualment, i des de l'any 2006, són quatre les operacions principals de Frontex al Mediterrani per constituir el que les expertes anomenen *murs marítims*. Tres d'elles tenen lloc a les aigües de l'Estat espanyol. A dues d'elles, les operacions Hera i Indalo, hi participa la Guàrdia Civil i tenen l'objectiu de "frenar l'entrada de persones a la Unió Europea", segons l'informe *Aixecant murs*. L'operació Minerva, en canvi, té la finalitat d'assegurar "la tornada de les persones migrades per la detecció a través d'inspeccions en els punts fronterers" i està liderada pel Cos Nacional de Policia espanyola.

En el Mediterrani central té lloc l'operació Sofia, que tot i que havia d'acabar el desembre de 2018 va ser prorrogada tres mesos pel Consell de la Unió Europea. L'operació Sofia està coordinada per Frontex, però també hi participen l'OTAN i les guàrdies costaneres gregues, turques i libies. La seva funció és "dissuadir les màfies que controlen els moviments migratoris i recopilar informació sobre elles, vigilar i monitoritzar els moviments de les embarcacions en el mar Egeu i destruir les embarcacions emprades per les màfies per traslladar les persones migrades". Per Ainhoa Ruiz, és important recalcar la participació de l'OTAN en el control migratori al Mediterrani. "Què fa l'OTAN controlant els fluxos migratoris? Se suposa que l'organització ha d'actuar en situacions d'amenaça per als països membres i amb aquesta missió s'està tractant el fenomen migratori des d'un organisme purament militar, cosa que és molt greu", apunta.

Rutes encara més perilloses

"El que s'està aconseguint amb aquestes operacions és que sigui més complicat arribar, cosa que genera que el cost del viatge que han de pagar les persones que volen arribar a Europa sigui més alt, contribuint així a enriquir encara més les màfies", conclou Ruiz. A més, amb la destrucció de les embarcacions de les màfies el que s'està aconseguint és, segons la investigadora "que les màfies estiguin fent servir embarcacions més barates i menys segures, cosa que fa que el viatge sigui més perillós".

Una altra de les conseqüències d'aquestes polítiques és que les persones migrants hagin de buscar noves rutes per accedir a la Unió Europea. Un exemple d'aquesta situació és el tancament de la ruta dels Balcans, l'entrada a Europa per l'est. "Com que és més difícil entrar per aquesta via, moltes persones opten per intentar-ho pel que s'ha anomenat la via de l'Àrtic, per Noruega. Això fa el viatge més car, més llarg i més perillós i que es donin més situacions de vulneració dels drets humans, especialment pel que fa a les dones. I per aquesta raó, Noruega també ha fet una tanca en la seva frontera amb Rússia", continua Ruiz.

En la mateixa línia s'expressa Helena Maleno, qui pensa que aquestes polítiques són de "dissuasió", i que ja "s'han fet servir en altres països com els Estats Units, on es tanquen rutes per obrir-ne de noves més perilloses, cosa que fa que augmentin els beneficis de les xarxes criminals". "Al final són mesures destinades a augmentar el negoci de les fronteres, ja que al darrere d'aquestes mesures hi ha les empreses de control fronterer, i destinades, també, a augmentar el discurs del racisme i la xenofòbia que fa servir la migració com una moneda de canvi electoral", sentència Maleno. ●

“S'estan aplicant mesures més dures que les de Salvini”

Les tripulacions dels vaixells de salvament de les ONG denuncien l'arbitrarietat del bloqueig imposat pel Ministeri espanyol de Foment

J. S. | @jsans_

Cap embarcació de rescat amb bandera espanyola al mar Mediterrani. Tot i que les "qüestions tècniques" són l'argument que utilitza el Ministeri espanyol de Foment per bloquejar els vaixells basc i català als ports de Pasaia i Barcelona, les dues organitzacions no ho troben justificat i han presentat al·legacions que encara no s'han resolt. Expliquen que cal tenir en compte que l'*Open Arms* fa dos anys i mig que fa la mateixa ruta que li és denegada en aquesta ocasió i que l'expedició de l'*Aita Mari* (Salvamento Marítimo Humanitario, SMH) serà la primera en el camp del rescat, de manera que és "a títol preventiu" perquè l'embarcació ha passat revisions tècniques més restrictives que les exigides a un buc de les seves característiques.

Riccardo Gatti, cap de la missió de l'*Open Arms*, refusa els motius que dona el Ministeri i vincula el canvi de postura del govern a la "por" a desentonar entre la resta d'estats membres de la Unió Europea. Gatti recorda que el bloqueig i l'externalització de les fronteres són generalitzats i que alhora no es limiten al territori costaner, i considera que països com ara l'Estat francès també frenen l'arribada de les migrades per terra. En aquest sentit, Iñigo Gutiérrez, rescatador i vicepresident d'SMH, afegeix que a l'Estat espanyol "s'estan aplicant mesures més dures que les de Salvini", en referència al ministre de l'Interior italià amb un marcat discurs xenòfob i a l'onada d'auge de l'extrema dreta que està vivint el continent.

Tot i les diferències de recorregut previst dels dos vaixells, els casos comparteixen el motiu pel qual no se'ls dona permís per procedir al despatx. Gutiérrez comenta que Foment no els dona llum verda per sortir al mar per qüestions tècniques i que només ho permetria en cas que hi hagués un pacte amb els països amb ports segurs més propers a la zona del Mediterrani central, estructures que es troben en territori d'Itàlia i Malta, dos països que no obren els ports als vaixells de rescat ni la possibilitat d'acollir persones migrades. Malgrat que la legislació i les convencions internacionals obliguen a rescatar les naufragues i dur-les a port amb el menor temps possible, les dues organitzacions denuncien que s'estan incomplint per part de les administracions i, al seu

Malgrat que les convencions internacionals obliguen a rescatar les naufragues, les ONG denuncien que són forçades a incomplir-les

torn, les ONG són també obligades a incomplir-les en contra de la seva voluntat.

De fet, entre les raons que exposa la negativa al despatx de l'*Aita Mari* també hi figura l'incompliment de lleis internacionals que no han sabut ser especificades per l'administració quan la tripulació basca ha demanat explicacions. Igualment, l'administració argumenta

que les embarcacions poden navegar per la zona del Mediterrani central, que reconeixen que és un espai on hi ha persones en perill, però apunten que el camí de tornada fins a aigües espanyoles seria massa llarg per garantir la seguretat de totes les persones a bord dels vaixells. Gatti, no obstant això, sentència: "Amb aquestes mateixes condicions cap buc podria sortir del port a no ser que fossin vaixells, ferries o creuers buits". Per tot plegat, l'ONG catalana, que es troba en una situació similar a la de les rescatadores basques,

assegura que estaria disposada "a donar suport, des de les seves possibilitats, que Espanya denunciés Itàlia i Malta davant el Tribunal Internacional de Dret del Mar", situat a la localitat alemanya d'Hamburg.

"De la mateixa manera que s'ha fet amb la sanitat, on s'han creat dos tipus de dret sanitari, s'està fent amb el salvament a la mar; però aquesta qüestió afecta el dret a la vida i la responsabilitat que tenen els estats", explica l'activista pels drets humans Helena Maleno. "Una ONG no aniria

Malgrat l'escepticisme, les entitats havien donat un vot de confiança al nou govern socialista que accedia a La Moncloa

mai a rescatar un vaixell ple de ciutadans dels Estats Units, perquè si passés alguna cosa, la responsabilitat seria de l'Estat espanyol; però amb les persones que intenten creuar el Mediterrani sí que es fa. Al final ens veiem obligats a construir sistemes paral·lels perquè l'Estat no està complint amb les seves obligacions", argumenta.

L'Aquarius' va ser l'excepció
L'arribada de l'*Aquarius* aquest estiu es va rebre amb escepticisme però fent un

El vaixell 'Open Arms' es manté amarrat al Port de Barcelona / PACO FREIRE

vot de confiança per part del sector de rescat humanitari al nou govern socialista que accedia a La Moncloa. Això no obstant, el gest va arribar després de dies d'estira-i-arroña a l'executiu. En aquest període de temps, el president de la Generalitat de Catalunya, Quim Torra, va oferir els ports de titularitat catalana per acollir les refugiades: Palamós, Vilanova i la Geltrú i Sant Carles de la Ràpita. Aquesta proposta tenia una execució complicada. Tant és així que des de la plataforma Stop Mare Mortum afirmen que era una situació que difícilment s'hauria donat sense l'autorització de l'executiu central, òrgan que finalment va optar per habilitar les instal·lacions portuàries de València. Ara, havent tancat un 2018 en el qual segons l'Alt Comissariat de les Nacions Unides per als Refugiats van morir com a mínim sis persones cada dia quan intentaven arribar a Europa, el govern de Sánchez manté, per imperatiu legal, els bucs de rescat lluny d'on la gent demana auxili i mor ofegada. ●

26 i 27 DE FEBRER 2019
Pati Manning
(C. Montalegre 7, Barcelona)

ESCLAVATGE 2.0 DE LA MINA A L'ABOCADOR
www.mobilesocialcongress.cat

Organitzat: **Setem**

Col·labora:

Amb el suport de:

La Guàrdia Civil participa en operacions conjuntes a Mauritània / GUÀRDIA CIVIL

Entre el 2006 i el 2008, més de 50.000 persones van intentar arribar a les illes Canàries des de Mauritània, una nova ruta que s'obria davant la dificultat d'arribar a l'Estat espanyol creuant l'Estret o entrant a través de Ceuta i Melilla. En resposta a la nova dinàmica migratòria, el govern espanyol va començar a signar acords bilaterals amb Mauritània, així com amb els països veïns del Senegal i Cap Verd, i els va proveir d'equips de vigilància per a les seves patrulles marítimes. Fins i tot va cedir quatre patrulleres al Senegal, amb les despeses cobertes pels fons de la Unió Europea (UE). Així ho explica l'informe *Expanding the Fortress* (Expandint la fortalesa), elaborat per l'investigador de l'ONG holandesa Transnational Institut (TNI) Mark Akkerman, publicat l'any 2018.

Els acords entre l'Estat espanyol, la UE i Mauritània no van acabar aquí. L'any 2006, l'exèrcit espanyol, mitjançant fons de l'Agència Espanyola de Cooperació al Desenvolupament, va construir a Nouadhibou -la segona ciutat més important de Mauritània- un centre de detenció amb la finalitat de retenir les persones migrants interceptades en el seu camí cap a l'Estat espanyol. Aquest centre va rebre nombroses denúncies per les condicions en què vivien les persones internades, que incloïen "pallisses per part dels policies i cap mena d'accés a serveis mèdics", segons l'informe d'Akkerman. Fins i tot Amnistia Internacional va denunciar que "el centre actua sense cap marc legal i no compta amb cap mena de control judicial".

El cas de l'Estat espanyol a Mauritània és un cas paradigmàtic i primerenc de les polítiques que actualment estan implementant els estats europeus per gestionar els fluxos migratoris, un fenomen que s'ha anomenat *externalització de les fronteres*. "La UE està fent servir tot un sistema d'externalització de fronteres, amb més d'una trentena de països implicats",

afirma la investigadora del Centre Delàs d'Estudis per la Pau Ainhoa Ruiz. "Això vol dir que s'estableixen acords bilaterals amb tercers, especialment als països d'origen, perquè les persones que volen arribar a Europa no puguin sortir del seu país, sense tenir en compte que aquestes persones intenten fugir dels seus països per alguna raó".

L'Estat espanyol ha signat acords amb Mauritània, així com amb el Senegal i Cap Verd, per proveir-los d'equips de vigilància

S'han fet servir els acords de cooperació com a moneda de canvi per imposar polítiques de control migratori

LES FRONTERES EUROPEES S'ALLUNYEN D'EUROPA

Des de 1992, però amb més intensitat a partir de 2005, la Unió Europea està exportant armament, entrenament i finançament a països tercers per mantenir la població migrant lluny de les fronteres comunitàries

M. L. | @mtslorente

En molts casos, s'utilitzen els acords de cooperació com a moneda de canvi per implementar les polítiques de control migratori impulsades des de la UE. Segons l'informe *Expanding the Fortress*, "des de 1992 i de forma més agressiva des de 2005, la UE ha desenvolupat les polítiques d'externalització de la frontera europea perquè les persones desplaçades forçosament mai puguin arribar a Europa". Aquest fet ha convertit "els països veïns a Europa en els nous vigilants de les fronteres [europees]. I com que són tan lluny de les costes europees i dels mitjans de comunicació, els impactes són completament invisibles per als ciutadans de la UE".

En el cas de l'Estat espanyol, s'estan aplicant aquesta mena de pactes principalment amb tres països, d'acord amb el que explica Ainhoa Ruiz: Mauritània, el Senegal i el Marroc. D'una banda, "s'està venent material militar per als cossos antidisturbis i policials en general per evitar que les persones intentin arribar a l'Estat" i, d'una altra, "es fan formacions a aquests cossos policials". "Per últim, els acords també inclouen que l'Estat espanyol pugui intervenir en les seves aigües territorials", destaca la investigadora.

Una prova d'aquestes mesures és la visita del ministre de l'Interior espanyol, Fernando Grande-Marlaska, el passat mes d'agost al Senegal, on es va reunir amb el seu homòleg, Aly Ngouille Ndiaye, i amb el president de la república senegalesa, Macky Sall. "La millor fórmula per lluitar contra la immigració irregular i contra les xarxes de tràfic de persones és la prevenció en origen i la cooperació", va defensar el ministre espanyol. També va assegurar que el model hispanosenegalès "és admirat a la resta de la UE" i va mostrar la voluntat que l'Estat espanyol continués sent "el pont entre Dakar i Brussel·les". El viatge de Grande-Marlaska també va incloure la visita als dispositius de la Guàrdia Civil i el Cos Nacional de Policia espanyola destinats a la "vigilància marítima" i situats al port de Dakar.

L'externalització i la necropolítica

D'acord amb l'informe del TNI, és molt difícil "estimar el total de les despeses de la UE en tots els seus esforços per parar l'arribada a Europa de les persones desplaçades forçosament". El think tank britànic Overseas Development

Institute (ODI), però, estimava, el setembre de 2016, que des del desembre de 2014 s'havien invertit 15.300 milions d'euros en aquest tipus d'operacions, una estimació que qualificaven de "molt conservadora".

El que sí que han pogut corroborar des de l'ONG dels Països Baixos és que "la gran majoria dels 35 països on la UE prioritza els esforços d'externalització de fronteres són règims autoritaris, coneguts per violacions dels drets humans i amb índex de desenvolupament humà molt baixos". Tot i això, "els estats europeus continuen venent armes a aquests països encara que alimentin més conflictes, violència i repressió, i també, per tant, la gestació de més refugiats".

A finals de 2017, un reportatge de la CNN mostrava una subhasta de persones migrants a Líbia, on les persones que intentaven arribar a Europa eren venudes com a esclaves. Aquesta és una de les conseqüències directes de les polítiques europees: com que els acords amb la UE "impedeixen la sortida d'embarcacions, es genera un tap de persones atrapades als països del nord d'Àfrica, que no poden tornar als seus països perquè no tenen recursos i que estan sotmeses a moltes vulneracions dels seus drets", aclareix Ainhoa Ruiz.

Per Helena Maleno, activista per la defensa dels drets de les persones migrades en espais de frontera, "hem d'entendre les fronteres i les polítiques que està fent Europa com a *necropolítica*". Aquest concepte, encunyat pel filòsof camerunès Achille Mbembe, està basat en la idea que per al poder unes vides tenen valor i d'altres no. Per Maleno, aquesta concepció es remunta als "temps de la colonització, on es decideix a qui es deixa viure i a qui es fa morir".

"La necropolítica té un impacte als cossos, que són emprats per ser esclaus a Europa. Els entramats de la indústria de la guerra retroalimenten la indústria criminal de l'esclavatge. Formen part d'una xarxa de negoci on hi ha cossos que tenen drets i d'altres que són emprats, esclavitzats", assevera l'activista.

En la mateixa línia s'expressa la investigadora del Centre Delàs: "Les principals persones que arriben a Europa són de Costa de Marfil, Síria, l'Iraq i l'Afganistan". En aquests tres últims casos s'han produït intervencions militars dels Estats Units i la UE, i "el que

La CNN mostrava una subhasta de migrants a Líbia, on qui intentava arribar a Europa era venuda com a esclava

Del 2014 al 2016 s'haurien invertit 15.300 M€ per evitar l'arribada de persones desplaçades

està fent la UE és generar misèria per després construir tanques". "El que volen és interceptar aquesta gent abans que siguin responsabilitat nostra. Per això es creen els sistemes de vigilància i els mecanismes d'externalització. Si aquesta gent no surt i no arriba aquí, no farem l'autocrítica ni ens preguntarem què estem fent malament a escala internacional: exportació d'armes, intervencions militars, espoli de recursos...", conclou Ruiz. ●

David Madden,

sociòleg i expert en estudis urbans

“Una ciutat hipermercantilitzada és una ciutat pacificada, que no es revoltarà per canviar les coses”

Text: Gemma Garcia | @gemma_g_fabrega
Fotografia: Montse Giralt | @giraltm

Més de 700.000 execucions hipotecàries després, la crisi immobiliària a l'Estat espanyol continua però ha mutat. Els lloguers s'han disparat, les possibilitats de negoci, també, i l'expulsió del veïnat n'és un efecte directe. Grans empreses i fons d'inversió compren, expulsen, reformen i venen amb l'únic objectiu de generar el màxim benefici. La crisi de l'habitatge, subratlla el sociòleg i professor a la London School of Economics David Madden, “no es produeix com a conseqüència d'un error en el sistema, sinó que constata que el sistema funciona com cal”. I té un abast mundial: en l'actualitat, hi ha uns 330 milions de famílies arreu del món que no poden trobar un habitatge digne o assequible. Són dades del llibre *En defensa de la vivienda*, recentment traduït per Capitán Swing, en què Madden, juntament amb Peter Marcuse, fa una anàlisi de la crisi global i permanent de l'habitatge.

El dret a l'habitatge obre les portes a molts altres drets. Des d'aquest punt de vista, com el definiríes?

Peter Marcuse i jo parlem de la necessitat d'entendre l'habitatge en sentit ampli. No es tracta només d'una casa, sinó que és un dret relacionat amb la vida comunitària, la vida familiar, el treball, l'economia que hi ha darrere d'una casa (que també és una cara del treball)... Quan hi ha un accés precari a l'habitatge o quan s'empenyen les persones a viure als marges de les àrees urbanes, s'està perjudicant moltíssim la vida a la ciutat, i això és fonamental en l'estructura de l'espai urbà. Per tant, quan pensem en el dret a l'habitatge, primer hem de pensar en el poder dins el sistema habitacional, perquè els habitatges poden ser opressius i alliberadors alhora. No podem veure la reforma de l'habitatge com una qüestió tècnica que requereix un o dos canvis, sinó que ha de consistir en una reorientació molt més àmplia del conjunt del sistema, en una democratització més profunda. Però també hem de pensar de quina manera està connectat amb altres aspectes urbans com la mobilitat, la salut o el treball. L'habitatge està relacionat amb moltes dimensions socials, econòmiques i polítiques; per això diem que l'habitatge no és només habitatge, sinó també estructures de classe, relacions de poder, racisme o patriarcat. Quan analitzem el que passa en relació amb el dret a l'habitatge, hem de tenir en compte totes aquestes dimensions.

Aquí ara vivim com es disparen els preus del lloguer, però venim de la crisi hipotecària. La crisi de l'habitatge, per tant, és permanent però adopta noves formes?

Els problemes d'habitatge muten i es transformen constantment, un fet que indica que hi ha moltes variables que toquen el sistema residencial. Tot i així, per a la classe treballadora, la crisi és la norma; l'habitatge sempre està en crisi. Ara més que mai, l'habitatge funciona com una mercaderia, però això no impedeix que els drets que les persones tenen a diferents indrets també variïn. Els inquilins poden tenir més o menys poder respecte als propietaris; la condició de posseir una casa pot deixar de ser primordial en el sistema habitacional; pot haver-hi més igualtat entre tinences o es poden fomentar

fórmules cooperatives d'habitatge, cessions d'ús, noves propietats col·lectives... Hi ha molt d'espai per al canvi. Tot i així, la tendència general a moltes grans ciutats és un empitjorament del problema de l'habitatge, alhora que s'introdueixen una sèrie de noves tecnologies i nous instruments financers que tenen un pes en l'aprofondiment i la intensificació dels problemes.

Un canvi substancial és que, després dels estralls financers de 2008, la crisi de l'habitatge ha tocat les classes mitjanes? Podem parlar de socialització del problema?

Estem veient com el problema de l'habitatge està afectant les llars de classe mitjana. Crec que hi ha una oportunitat política si la gent es compromet amb un projecte per fer que l'habitatge sigui millor per a tothom, en comptes de centrar-se únicament en el rescat de les classes mitjanes amb dificultats i permetre que les llars de la classe treballadora continuïn patint. Això no solucionaria el problema, però podem imaginar una aliança que tingui una mirada àmplia sobre la problemàtica de l'habitatge i desenvolupi una resposta més universal, tenint en compte que la crisi de l'habitatge no es produeix com a conseqüència d'un error en el sistema, sinó que constata que el sistema funciona com cal.

A més de la classe, quines altres opressions travessen el sistema residencial?

Tota mena de diferències socials i desigualtats interaccionen en el sistema d'habitatge: la discriminació racial o la violència racista i al voltant de l'estatus de migrant. Actualment, hi ha una llei al Regne Unit que requereix als propietaris comprovar l'estatus de migrant, i bàsicament els transforma en guàrdies fronterers. La llar també ha evidenciat el conflicte de gènere i la lluita feminista: regia una separació física entre l'espai de la llar i l'espai públic, i les dones estaven limitades al treball domèstic, que moltes continuen realitzant. També hi ha exemples d'assetjament sexual dels propietaris cap a les inquilines. L'habitatge està integrat en les estructures socials i les jerarquies. Als Estats Units hi ha una llarga història de racisme en el sistema habitacional, ha mutat però hi continua sent. La crisi de les hipoteques *subprime* estava profundament racialitzada, les depredadores empreses presta-

dores es van dirigir a comunitats africanes i americanes que històricament havien estat excloses del finançament de l'habitatge. La crisi de l'habitatge als Estats Units va ser un robatori massiu de riquesa negra.

El que també ha canviat és el perfil de qui ostenta els immobles. Hi ha capital internacional, empreses inversores i fons d'inversió, com Blackstone, que estan esdevenint grans propietaris d'habitatge. Blackstone és el propietari més gran als Estats Units. Hi ha un canvi en el perfil dels propietaris, perquè han entrat en acció noves societats, com els fons d'inversió immobiliària [REIT, en les sigles en anglès], que són els principals propietaris de béns immobles a Nova York. La seva incursió representa una mesura del grau de financiarització del sector de l'habitatge. Els REIT van ser creats als Estats Units mitjançant una llei del Congrés de 1960. Ara bé, això no significa que no hi hagués explotació dins el sistema residencial quan hi havia més propietaris locals, però sí que, en termes generals, en el passat, els propietaris eren les elits locals i ara ho són les elits globals. Es tracta d'un moviment important perquè significa que la connexió entre l'habitatge com a immoble i mercaderia, i l'habitatge com a llar i espai social es fractura encara més. Parlem també d'empreses transnacionals, però tampoc no significa que sigui millor viure en un habitatge en mans d'un fons d'inversió ubicat al teu país. És a dir, el fet que siguin estrangers realment no és important, allò rellevant és que estiguin sotmesos únicament a la lògica de la inversió. El sistema habitacional està canviant a molts llocs, no només a les grans ciutats, també a nuclis més petits i a molts altres tipus d'espais territorials.

Aquests nous actors tenen molta més capacitat d'inversió...

Tenen molts diners i compren parc d'habitatge als governs o als proveïdors d'habitatge social, i concentren enormes quantitats de béns immobles, que s'utilitzen bàsicament com a inversió, i incrementen el preu del sòl. Que algú arribi a establir la seva llar en aquests edificis és irrellevant per a la seva lògica especulativa.

Quins avantatges ofereix el sector immobiliari per a la inversió?

La inversió en el sòl i en el sector immobiliari està esdevenint una part més important de l'economia i un

sector líder, en oposició al capital productiu. Això ens mou cap a una societat rendista. Hi ha un gran desplaçament cap a la inversió immobiliària, diner global buscant inversions que veu les oportunitats en el sector immobiliari, en el sòl, en els béns immobles de luxe i diferents tipus d'habitatge relacionats amb el turisme com a sòlida i única inversió, com a operacions segures. També hi ha dimensions polítiques relacionades amb tot això. La inversió en el sector immobiliari ha estat vinculada per molts investigadors a la corrupció, al blanqueig de capitals, a l'evasió d'impostos i a activitats delictives com una fórmula per a la compra de voluntats. D'altra banda, les elits globals utilitzen els seus recursos per aïllar-se de molts problemes socials als quals contribueixen. Es tracta d'un canvi en la forma del capitalisme urbà, i és important veure que no són únicament canvis econòmics abstractes, sinó que tenen conseqüències molt perjudicials per a molts habitants.

De quina manera l'expansió de les inversions immobiliàries canvia el paisatge de les ciutats i moltes relacions que s'hi estableixen?

D'una banda, està creant molta precarietat i inestabilitat, i també gentrificació i desigualtat als barris. Moltes ofertes especulatives són bastant arriscades perquè suposen un gran palanquejament [contraure un deute per finançar una operació financera]. Es basen a trobar habitatges assequibles i necessiten trobar maneres d'eliminar els inquilins i aconseguir poblacions més riques que els substituïxin. Això significa que el seu model de negoci es basa en la sistemàtica controvèrsia en el si dels seus edificis: pot implicar l'assetjament o pot suposar reduir o tallar serveis crucials dins dels edificis [aigua,

electricitat]. I, a escala de barri, a escala comunitària, contribueix al desplaçament de les comunitats obres, a aquesta composició de classe -especialment als barris centrals- i també al desplaçament a gran escala. Així doncs, els llocs crucials que han donat suport a la vida urbana de la classe treballadora s'estan destruint.

Amb una mirada històrica, es pot afirmar que la mercantilització de l'habitatge també ha estat una tècnica de governança?

L'habitatge sempre és polític. Crec que estem veient una voluntat real per part dels governs d'utilitzar l'habitatge, així com l'amenaça de quedar-se sense llar, com a eina política. Al llibre, Peter i jo parlem d'algunes mesures que han aplicat governs al llarg de la història per contenir la dissidència, també expulsant les classes que consideren perilloses, o governs que han premiat l'obediència dels membres del seu partit. En un sentit ampli, podem veure com l'estat sempre ha utilitzat l'habitatge. En certa manera, és bastant convenient per als estats tenir les ciutats buides de persones que necessiten serveis socials i buides també de ciutadans que reivindiquen els seus drets. En definitiva, substituir aquests habitants per turistes temporals. Una ciutat hipermercantilitzada és una ciutat pacificada, que no es revoltarà per canviar les coses, que no plantejarà demandes. Per aquesta raó, podem detectar processos de gentrificació relacionats amb revoltes i resistències urbanes. Molts governs han identificat barris que són espais de resistència per desenvolupar-hi projectes de *regeneració* i gentrificació a gran escala. Hi ha tres factors que contribueixen a la hipermercantilització de l'habitatge: la desregulació, la financiarització i la globalització.

preus per sota del mercat poden tornar al preu de mercat després d'un temps determinat. Els propietaris fan tot el possible per poder treure els apartaments del programa; per exemple, sense conservar l'edifici i així provocar que els inquilins es vegin forçats a marxar, o a l'inrevés: sobreinvertint perquè això tingui un impacte en el lloguer i tregui l'immoble de la regulació pública de preus. Amb això vull dir que hi ha estratègies locals en funció de quin sigui el sistema immobiliari i que, sovint, molts programes satisfan les necessitats del sector en comptes de les dels residents. A Londres és possible privatitzar l'habitatge públic arran de les polítiques impulsades per Margaret Thatcher, i més del 36% de l'habitatge de titularitat pública ara està en mans privades. El terme utilitzat en estudis sobre habitatge, geografia urbana i sociologia urbana és *rent gap* [bretxa de renda], la disparitat entre els ingressos actuals de lloguer d'una propietat i els ingressos de lloguer potencialment assolibles. Els inversors immobiliaris busquen qualsevol bretxa de lloguer que puguin trobar i trien les grans empreses inversores perquè són molt eficients a l'hora de trobar i explotar aquestes *rent gaps*.

La llei d'habitatge estatunidenca de 1949 incloïa l'objectiu d'una "llar digna i un entorn de vida adequat per a totes les famílies". La Constitució espanyola reconeix que "tots els espanyols tenen dret a un habitatge digne i adequat". Aquestes declaracions xoquen amb el dret a la propietat privada? Molts d'aquests compromisos polítics que fan els estats són incompatibles amb altres. El que decideix entre dos drets que estan en conflicte és el poder polític i la lluita política. A més, el règim de propietat privada serveix als interessos de les classes dominants. Al llibre critiquem la interpretació legalista superficial del dret a l'habitatge, que està abocada a quedar-se curta. Amb això, no volem minimitzar la importància de les garanties legals d'accés a l'habitatge. És molt important, per exemple, que els estats tinguin l'obligació de proveir habitatge a les persones sense llar. Però al Regne Unit també hi ha obligacions legals de proporcionar habitatges i els ajuntaments et diuen que és a quatre hores de distàn-

“ ”

Els llocs crucials que han donat suport a la vida urbana de la classe treballadora s'estan destruint

El major suport econòmic del sistema habitacional als EUA és per als propietaris de classe mitjana

patit molts canvis i transformacions i el dret a la propietat privada no ha estat estable. Qualsevol institució ha estat creada per la gent i pot canviar-se; només cal trobar maneres de fer-ho.

Limitar la concentració d'immobles podria ser un pas?

Penso que la concentració i la monopolització de l'habitatge i de l'espai residencial per part de les elits no és gens bo. Ningú hauria de posseir cinc cases quan hi ha gent que no té on viure.

Un altre aspecte força desconegut és el suport econòmic que rep la propietat en la majoria de sistemes habitacionals...

En general, la gent no coneix l'estructura d'ajudes que es destinen a l'habitatge ni com es distribueixen entre les diverses categories habitacionals i les classes socials. Amb diferència, el major suport econòmic del sistema habitacional als Estats Units el reben els propietaris de classe mitjana, amb molt més suport per part de l'estat que la classe treballadora que resideix en habitatges públics. La gent en té una imatge distorsionada. Els diners que l'estat gasta en habitatge públic i subsidis per a famílies de classe treballadora són insignificants en comparació amb la quantitat que es dedica a subvencionar els propietaris d'habitatge rics i de classe mitjana, per exemple, amb deduccions fiscals diverses.

En quines direccions hauria de produir-se el canvi general del sistema habitacional del qual parles?

La crisi de l'habitatge presenta oportunitats per als inversors, que han sabut detectar al llarg de la història recent. Però en direcció contrària també hi ha oportunitats: podem imaginar una situació en què les cases buides siguin expropiades per l'estat i destinades a habitatge social, o un programa que desplaci immobles cap al parc públic d'habitatge i reguli els preus. És obvi que és difícil que els municipis adquireixin sòl competent amb les empreses inversores. És un repte. Però, certament, poden deixar de donar suport a aquest tipus d'inversors amb reduccions d'impostos. Al llarg de la història, hi ha moltes ciutats que han apostat per l'habitatge públic i social i han pres iniciatives per canviar el sistema habitacional. No és impossible. ●

Vosaltres assenyalau que no només hi ha desregulació, sinó que hi ha polítiques que reproduïxen el problema.

Les estructures reguladores són diferents en cada ciutat, però puc posar el cas de Nova York. Hi ha un sistema de regulació de lloguers que engloba molts apartaments de promoció privada sota un programa anomenat Rent Stabilization. Els constructors privats poden construir més habitatges dels previstos per la normativa a preu de mercat a canvi d'edificar una part d'habitatge accessible. En la majoria dels casos, els habitatges amb

cia, en una ciutat completament diferent de la que habites. Si ho rebutges, et converteixes en una persona sense llar. Les qüestions legals pel dret a l'habitatge són importants, però nosaltres defensem que si el dret a l'habitatge significa alguna cosa, hauria de ser el nom per a un tipus de polítiques que caminin cap a un canvi general del sistema habitacional.

Cal més valentia política?

Més valentia política, més ambició política i més suport polític. Al llarg de la història, la propietat privada ha

“ ”

La crisi de l'habitatge i les hipoteques als Estats Units va ser un robatori massiu de riquesa negra

Sempre hi ha hagut explotació residencial, abans els propietaris eren les elits locals i ara ho són les globals

contrast

S’han de fer contramanifestacions en resposta als actes de Vox?

La major estupidesa

Anna Isabel López
Doctora en Ciències Polítiques a la Universitat de València

Diu en que Alfred Hugenberg, un polític conservador que va ajudar Hitler a aconseguir el poder, va dir només un dia després: “Acabe de cometre la major estupidesa de la meua vida: m’he aliat amb el demagog més gran de la història”. A Víctor Manuel III li va passar una cosa semblant amb Mussolini. Tots aquests exemples es troben en *Cómo mueren las democracias*, on els autors afirmen que les democràcies poden fracassar en mans de líders electes i que el retrocés democràtic comença a les urnes.

Què cal fer quan el retrocés ha començat? La solució que proposen és tan fàcil d’enunciar com difícil de portar a bon terme: es tracta de no ficar-se en tripijocs amb aquelles forces que puguen amenaçar el sistema democràtic. És el famós *cordó sanitari* que les autoritats europees posaren en pràctica quan Jörg Haider, líder de l’FPÖ austríaca, va pactar un acord de govern amb els conservadors després d’aconseguir un 27% dels vots a les eleccions legislatives de 1999. No serví de res: a les eleccions de 2017, l’FPÖ va aconseguir quasi un 37% i ara governa coaliat amb els conservadors del Partit Popular austríac.

I és que aplicar aquesta mena d’apartheid institucional i social comporta dificultats. En primer lloc, hi ha el problema de la definició, perquè ningú no vol ser titllat d’extrema dreta antidemocràtica. Santiago Abascal, líder de Vox, no n’és cap excepció: ell tampoc vol que li posen aqueix capell perquè s’ha convertit en una invectiva que es llancen els uns als altres. Però si ho apliquem a l’escenari polític espanyol, potser tindriem un greu problema: Susana Díaz va negar Vox en primera instància i després va optar per la via de la *demonització*. Un atac frontal titllant-los de malvats i d’inconscients als actors que li fan el joc. Dues estratègies que intensifiquen encara més la moralitat i la polarització de la política i de la societat, la qual cosa afebleix de ple els fonaments de la democràcia.

En segon lloc, la millor manera d’afrontar l’extrema dreta és reforçar la capacitat de les institucions especialitzades en la protecció dels drets fonamentals i desenvolupar una educació cívica, concebuda per a socialitzar la ciutadania sobre els principals valors de la democràcia, per a alertar-los sobre el perill que l’extremisme suposa: odi, pitjors condicions de vida i menys llibertats i drets.

Tanmateix, la insistència a advertir d’aquest extremisme pot tindre un efecte contrari al desitjat, que es magnifica especialment quan es fa des del carrer i en concret en les grans manifestacions per la repercussió mediàtica i l’enfocament d’alguns mitjans de comunicació. De fet, vivim temps *políticament incorrectes* i qualsevol referència a Vox, encara que siga negativa, ampli-

fica el seu discurs perquè l’extrema dreta es vanagloria precisament d’això, del seu llenguatge i discurs políticament incorrectes. Amb la mediatització aconseguixen fidelització entre els grups que ja mostren una major confiança envers el poder polític establert i una major simpatia cap als actors polítics populistes. No oblidem que els mitjans tenen un paper fonamental en la reeixida política de l’extrema dreta. Pensem en Berlusconi, Trump o Salvini.

Així que, certament, és ben clar i senzill el que cal fer davant l’auge de l’extrema dreta espanyola manifestat a les eleccions andaluses amb l’estrepitosa irrupció de Vox. Allò que no està gens clar que es puga dur a la pràctica, perquè implicaria anteposar els interessos generals per sobre dels propis. El problema és que els de Pablo Casado consideren -i les anàlisis i els sondejos electorals semblen donar-los la raó- que els votants de Vox eren els seus. Tornaran a casa. Just el mateix que degué pensar, abans de cometre la major estupidesa de la seua vida, un tal Alfred Hugenberg. ●

La clau és la mobilització àmplia

David Karvala | @davidkarvala
Activista d’UCFR i militant de la xarxa anticapitalista Marx21.net

Vox és un problema greu. No és el PP o Cs; és a mig camí entre García Albiol i els grups autènticament feixistes. Plataforma per Catalunya (PxC) s’ha dissolt perquè els seus militants s’integrin a Vox. Parlem d’un partit que celebra la seva relació amb el feixista Front Nacional de l’Estat francès; l’extrema dreta en tota regla. Per això, quan Vox intenta implantar-se en un barri o municipi, no es tracta només de debats polítics o d’una oferta més a la papereta, sinó que suposa l’intent d’implantar un projecte basat en l’odi. Volen negar drets a les *minories*. En realitat, seria vora el 99% de la població: dones, gent negra o musulmana, gent LGTBI, els i les treballadores, les nacions sense estat...

I doncs, què fem?

Hem de fiar-nos de les institucions per resoldre el tema? Crec que no. No conec casos on hagin aturat una extrema dreta en auge. De vegades els han negat permisos, o fins i tot han iniciat judicis -el partit neonazi Alba Daurada, a Grècia, ara està sent jutjat com a organització criminal- però això només passa quan se senten pressionats per la mobilització popular. Si ens ajuden, bé, però l’experiència és que la policia i l’estat en general s’esforcen més per reprimir l’antifeixisme que no pas l’extrema dreta. Davant aquesta situació, s’entén que sectors de l’esquerra radical recorrin a l’acció directa per combatre els grups ultres: hem de rebutjar la repressió policial i la criminalització que pateixen per fer-ho.

Dit això, més que entrar en llargs debats ètics, cal assenyalar les limitacions polítiques i la poca efectivitat de l’acció directa minoritària. Pot funcionar contra un grupet nazi, però davant una extrema dreta de 24.000 militants i potser milions de vots, és inútil, si no contraproduent. El que cal és la mobilització social, àmplia i unitària. Fa poc, Reus va mostrar el camí: centenars de persones van ocupar la plaça portant pancartes d’UCFR Reus i cridant contra una parada de Vox, on una dotzena d’ultres es feien *selfies* darrere d’una presència policial exagerada.

Aquestes setmanes, UCFR ha publicat desenes de milers d’octavetes contra Vox i milers de cartells per a la manifestació #StopVox del 23 de març. Els és fàcil criminalitzar un col·lectiu juvenil de l’esquerra radical, però ho tenen molt més difícil davant el conjunt del teixit social, amb associacions veïnals, entitats de gent negra i gent musulmana, sindicats, partits, colles castelleres... I també el jovent radical, és clar. Aquesta unitat en la lluita de gent diversa té altres efectes positius, com el de teixir complicitats entre persones que abans no es coneixien. Aquesta ha estat l’experiència als grups locals d’UCFR que van jugar un paper clau a derrotar PxC.

Un últim apunt, ara parlant com a militant de Marx21. Tant l’opció institucional com la de l’acció directa avantguardista són formes de política des de dalt, on minories actuen en nom de la resta. El model unitari reflecteix la idea de la lluita des de baix, on el canvi social l’impulsa sobretot la gent treballadora, en tota la seva diversitat. En aquest sentit, una victòria contra Vox pot crear escola, amb lliçons que es podran aplicar a moltes altres lluites. ●

/ MANUEL CLAVERO

pàgina oberta

Per molts anys, insubmissió!

Albert Garcia Catalan

Assemblea Antimilitarista per la campanya '30 anys d'insubmissió'

El 20 de febrer de 1989, vuit joves catalans es van presentar al jutjat militar de Barcelona per declarar-se insubmisos. Aleshores, fa 30 anys, cap diccionari tenia l'entrada *insubmissió*. Avui, sí: el *DIEC 2* diu que és el “moviment social que proposa la desobediència dels joves cridats a fer el servei militar o el civil”. Avui, els joves no són cridats a files. L'Estat espanyol va suspendre el servei militar obligatori el desembre de 2001. No hi ha dubte que la insubmissió va ser una experiència de desobediència civil reeixida.

És clar que aquest moviment social no va néixer el 1989. Abans de la llei d'objecció de consciència i del decret llei que la posava en vigor el 1988, uns 20.000 joves s'havien declarat objectors de consciència al servei militar. L'Estat postfranquista ja havia topat amb un moviment de protesta d'una dimensió important que qüestionava un dels seus pilars: l'estament militar. L'antimilitarisme s'havia organitzat a través del Moviment d'Objecció de Consciència i coordinadores com el Mili KK i del moviment llibertari, prenent com a estratègia el gest que primer va fer Pepe Beúnza el 1971, encara durant la dictadura militar, de negar-se a fer el servei militar com a objector de consciència laic i per motius polítics i no-violents.

El que fan els insubmisos el 1989 és el mateix que els seus predecessors, però ho fan a partir de l'entrada en vigor de la llei d'objecció de consciència, la qual vol regular-la fins al punt de fiscalitzar els motius de l'objector per declarar-s'hi, per mitjà del Consejo Nacional de la Objeción de Conciencia (CNOC) i establint un servei civil que la penalitza: la prestació social substitutòria (PSS). D'aleshores fins al final del servei militar, els objectors de cons-

ciència passen a ser els insubmisos, en el sentit de practicar la desobediència civil.

L'arrencada de la insubmissió el 20 de febrer de 1989 va ser simultània a tot l'Estat. Els vuit insubmisos presentats a Catalunya formaven part del grup dels 57 primers insubmisos. Al final d'aquest camí emprès per ells, és a dir, la despenalització de la insubmissió -que arriba el 2002-, s'estima que hi va haver 50.000 insubmisos a tot l'Estat, uns 15.000 a Catalunya. D'altra banda, la PSS s'havia desbordat, el CNOC havia hagut de reconèixer centenars de milers de joves i les entitats socials que els utilitzaven -molt qüestionades- no podien absorbir els prestacionistes.

L'Estat va reprimir la insubmissió de manera arbitrària i selectiva. Durant el primer període, uns quants van passar per la presó preventiva; després, menys. I només vuit insubmisos catalans van complir condemna. Cal remarcar, però, que Navarra va ser el lloc de l'Estat on més jutges van ser rigorosos i van empenyorar més de 500 insubmisos condemnats.

/ VITXOBOLA

Un moviment de referència

És difícil trobar un relat de la insubmissió. La mateixa naturalesa del moviment -horitzontal, assembleari, apartidista-, per un cantó, i el fet de contradir el discurs de l'esquerra oficial, per l'altre, han impedit deixar una referència clara de la importància que ha tingut. En l'aniversari dels 30 anys, el dimecres 20 de febrer, a la Model de Barcelona, ens reunirem alguns dels protagonistes -segur que no hi podran ser tots- per reconstruir l'experiència d'aquesta desobediència civil. Hi seran, almenys, tres dels vuit primers insubmisos catalans: Yon Sánchez; Josep Maria Moragriga, que va complir condemna al penal militar de Cartagena, i Carlos Hinojosa, que va passar molts anys a la clandestinitat. Parlarà Pere Comellas, qui va complir condemna entre les parets de la Model el 1995. Parlaran Gabriela Serra, Dolors Sabater, Marta

Minguella, que des de diferents àmbits van pertànyer a organitzacions de suport a la insubmissió, i Jaume Asens, un dels diversos advocats compromesos en la brega judicial.

És clar que no arribarem a reconstruir el mural de la insubmissió en un dia. Les peces per fer-ho són moltes i diverses, i tots vam ser un entre tants. Les estratègies van ser múltiples al llarg de més de deu anys. Això sí, hi havia una motivació força comuna per declarar-se insubmis: “Vam lluitar per defensar la llibertat i els drets individuals perquè vam néixer per ser lliures, ni esclaus ni soldats, i no vam permetre que l'Estat ens segrestés la vida ni que els militars ens robessin la joventut”.

Més peces: moltes assemblees, jornades de preparació per entrar a la presó, manifestacions, accions de protesta, ocupacions de recintes militars, encadenaments, dejunis... Tot un mosaic que va sumar i va impulsar un canvi legislatiu i una consciència social afirmativa enfront del militarisme. Entre les peces, els judi-

cis i diferents maneres de posar en relleu la naturalesa política -primer van ser consells de guerra- en funció de les persones i del moment. Cal remarcar que fins a la despenalització, els insubmisos podien ser processats per quatre codis penals diferents. Hi va haver judicis amb testimonis, judicis tràmit i gent que es declarava en rebel·lia i no s'hi presentava.

L'insubmis ja va demostrar que la democràcia espanyola perseguia les conductes dissidents. La insubmissió va posar en contradicció la Constitució espanyola, el conflicte entre el deure a servir a l'Estat i el dret a la llibertat ideològica -article 30 i article 16, respectivament. Finalment, la insubmissió va palesar el potencial de la desobediència civil: uns quants ciutadans de carrer poden generar la deslegitimació de lleis fins a canviar-les.

Per què serveix el trentè aniversari de la insubmissió? Com a mínim per dues coses: per mantenir el discurs antimilitarista, tan necessari avui com ahir, i per transmetre la força de la desobediència civil i la no-violència. Es tracta d'un instrument de perfeccionament de la democràcia, de defensa dels drets i les llibertats, que serveix per apel·lar el sentit de justícia; cosa no gens menyspreable, si tenim en compte l'estancament democràtic d'aquesta monarquia parlamentària i els viarans d'involució pels quals transita.

Avui, el terme *insubmissió* està més que normalitzat i popularitzat arreu de l'Estat. Però, ep!, el *Diccionario de lengua española* de la RAE encara no n'ha admès l'accepció. És rellevant. Demuestra que la crisi de la democràcia espanyola ve causada per un sistema de poder obsolet que es resisteix a acceptar la realitat. ●

“

La insubmissió va palesar el potencial de la desobediència civil: uns quants ciutadans poden generar la deslegitimació de lleis fins a canviar-les

Gossos terapeutes

El Bati amb la seva educadora, Irene Fuentes / FREDDY DAVIES

Les teràpies assistides amb gossos s'expandeixen com a eina sociosanitària per a la implementació de capacitats i la millora d'estats d'ànim i de salut en col·lectius com la tercera edat, supervivents de violència masclista o persones amb diversitat funcional

Marta P. Santos | @MPerezSantos

El Bati arriba animat a la Residència Orblanc, a Santa Coloma de Gramenet, on cada dijous comparteix una hora de teràpia amb persones grans. No és gaire habitual veure gossos amb les seves característiques físiques practicant aquesta activitat. Solem trobar-hi llauradors, golden retrievers, pastors belgues o malamuts d'Alaska, triats pel seu suposat caràcter tranquil i gran intel·ligència.

El Bati, diminutiu de Batman, no obedi a cap norma. Aplica encantat els seus dots terapèutics, saludant amb efusivitat i afecte cada membre del grup. Irene Fuentes, la seva educadora, ens explica: "Cal potenciar les capacitats de cada gossa. Algunes saben fer un munt de trucs, altres són més afectuoses, altres més pacients. El Bati és petit i tranquil, pot pujar damunt d'una persona gran, i en general els encanta. Amb un gos gran no podem fer això".

Diversos estudis i recerques han certificat que la posada en pràctica de teràpies amb gossos implementa diferents capacitats, millora l'estat d'ànim o redueix l'ansietat i l'estrès. Accions com pentinar o acariciar un gos redueixen la pressió arterial. Abraçar-los i sentir la seva escalfor i respiració ajuda a disminuir la hipertonia o l'espasticitat en pacients amb paràlisi cerebral. L'expansió d'aquestes teràpies, que s'empren per acompanyar col·lectius que van des de menors en centres residencials d'acció educativa (CRAE) de la Generalitat fins a persones empresonades, víctimes de violència masclista, amb diversitat funcional o de la tercera edat, entre d'altres, contrasta amb una absència de marc regulador específic.

Acompanyen les supervivents de violència masclista

La Fundació Mariscal ofereix cursos d'entrenament de gossos per a dones »

» que han patit situacions de violència masclista arreu de l'Estat espanyol, i els converteix en si mateixos en una teràpia per a les alumnes. No només s'ensenya la supervivent a educar el gos, sinó que serveix com a model apoderador i terapeütic. El projecte es localitza a Madrid, una de les tres comunitats autònomes que, juntament amb Múrcia i Aragó, reconeixen i inclouen els gossos dedicats a teràpia, acompanyament o protecció en la categoria de gossos guia o d'assistència.

A aquestes dones, la companyia de l'animal els permet dur a terme algunes gestions del dia a dia amb més seguretat. Encara que el gos no sigui agressiu, és capaç de reaccionar davant una paraula clau que la persona a la qual acompanya utilitzarà en una situació de risc. Aquesta reacció espanta prou l'agressor, qui desisteix en la majoria de casos. “El que passa és que necessites que siguin les dones les que eduquin el gos, i això costa diners”, explica Fuentes, que aviat rebrà una formació en aquesta fundació. “Aquestes persones han de completar el curs d'educadora canina i d'especialització en gossos *pepo* [gossos que acompanyen supervivents de violència masclista]”, afegeix. Cada curs, en qualsevol entitat, normalment té un cost d'entre 2.000 i 3.000 euros i solen durar uns sis mesos. Per a les persones que han travessat situacions de violència masclista, la despesa podria ser encara major, ja que l'entrenament-teràpia es pot perllongar durant anys. Aquesta inversió de diners en la seguretat o la salut d'una mateixa és quelcom privatiu per a la gran majoria. A Catalunya, les institucions públiques no han mostrat interès, fins avui, a oferir recursos a entitats que administren aquest tipus de teràpies. Tampoc no es facilita la integració de la teràpia assistida amb gossos com a eina alternativa en associacions que proporcionin serveis a col·lectius en risc d'exclusió. El total de les subvencions que destinen l'Ajuntament de Barcelona i la Diputació de Barcelona a entitats que promouen o ofereixen aquest tipus de teràpia no superen els 6.000 euros, es queixen.

Un cas paradigmàtic és el de Silvia González, supervivent de violència masclista qui el 25 de setembre de l'any passat va presentar una petició amb més de 125.000 signatures davant del Parlament Navarrès. Amb aquesta iniciativa, pretén que es consideri la seva gossa, Sugui, com a gossa d'assistència.

Per això, seria necessari modificar la llei foral de violència de gènere o la Llei foral 3/2015, que regula el marc normatiu dels gossos d'assistència. El 14 de febrer, la Cambra Foral de Navarra va impulsar una moció en la qual s'instava el govern navarrès a promoure un projecte d'acompanyament caní a dones víctimes del masclisme. Tot i que en aquesta instància no es fa referència explícita al cas de González, l'objectiu final és que es revisin les lleis que regulen

Una iniciativa ciutadana reclama canvis legislatius per permetre que els gossos assistencials puguin accedir al transport públic

l'acompanyament de gossos a dones en casos com el seu, i alhora s'implementin els canvis legislatius necessaris per aconseguir l'accés d'aquests gossos assistencials a zones on encara estan vetats.

Gossos amb potencial

Al Bati l'espera un grup d'una desena d'usuàries. Entre elles la Maria, que arriba l'última i entra precipitada. “Jo sempre he tingut gos, me'ls estimo molt. Fan molta companyia i donen molts ànims. Mira que llest que és”, i li tira una pilota que roda fins a l'altra punta de la taula. El Bati corre per tornar-la. “La veritat és que passem

una bona estona, marxem content d'aquí”, diu en Paco, un altre usuari de la residència. Al Basilio li costa més interessar-s'hi, però quan la Irene proposa activitats, finalment està atent i hi participa. “En els

casos en els quals les usuàries tenen mobilitat i estem treballant el sistema cognitiu i motriu, el gos és un element motivador per aconseguir els objectius”, diu la terapeuta.

En sortir de sessió, el Bati i la Irene marxen a casa. Ella comenta: “Som companyes de feina, no és que treballi per a mi. A més, viu amb mi”. Així és com treballen a Boskan Teràpies Integratives, associació amb la qual col·labora. Fundada l'any 2016, aquesta entitat proporciona teràpia assistida amb gossos a diferents col·lectius. “Ens agrada que cada tècnic treballi amb el seu propi gos, perquè és la millor manera que estiguin sans i equilibrats, que siguin feliços, i no uns gossos que només s'utilitzen”, comenta Elisa Bonich, presidenta de l'associació. “A Catalunya no existeix un marc legal que empari el

L'associació Boskan Teràpies Integratives, fundada l'any 2016, proporciona teràpia assistida a diferents col·lectius

benestar d'aquests animals. Hauríem de cenyir-nos a la figura de la mascota i a la normativa que marqui l'ajuntament de torn sobre aquest àmbit”. I afegeix que “amb l'única cosa que podem cobrir-nos és amb una assegurança de responsabilitat civil, i no hi ha gaires companyies que t'ho facin excepcionalment per al treball. Ni tan sols es considera, perquè no és rendible, ni tampoc està en l'imaginari col·lectiu”.

Professionals sense marc legal

La majoria de les professionals de la teràpia assistida amb gossos procedeixen del camp de la psicologia o de l'educació canina. “Cal ser tècnic en intervenció assistida amb animals per poder practicar aquesta activitat, encara que ara mateix els títols no estan regulats”, declara Bonich.

El gos Bati a la Residència Orblanc de Santa Coloma de Gramenet / FREDDY DAVIES

/ BOSKAN TERÀPIES INTEGRATIVES

Un buit legal que dificulta l'extensió del gos de teràpia

A Catalunya, la legislació vigent relacionada amb els gossos dedicats a la teràpia, l'acompanyament o amb l'entorn professional que sorgeix d'aquestes pràctiques és gairebé inexistent. La normativa, recollida a la Llei de l'accés a l'entorn de les persones amb discapacitat usuàries de gossos d'assistència, tan sols reconeix la capacitat dels nostres *millors amics* com a mascotes i no com a potencials terapeutes, excepte en el cas dels gossos d'assistència, com els que guien persones amb diversitat funcional visual o auditiva. Els gossos destinats a altres tipus d'acompanyaments o teràpies no són considerats assistencials. El buit legal impedeix que aquests animals estiguin protegits o que puguin seguir les seves

usuàries de manera habitual i accedir als espais on elles ho requereixin, com ara el transport públic. Per a algunes especialistes del sector, aquesta realitat alenteix el desenvolupament de les professionals, així com les pràctiques de teràpia, i dificulta l'accés de les possibles usuàries a teràpies en les quals intervinguin gossos. Queda per veure, per tant, si un canvi normatiu facilitarà que les persones que investiguen amb aquest tipus de teràpies tinguin més finestres d'oportunitat per aprofundir en els múltiples beneficis de compartir les nostres vides amb aquests animals. Sabent ara, a més, que és possible aplicar terapèuticament les capacitats i habilitats canines.

El jovent iraquià pren la paraula

Centenars de joves participen en el primer Congrés de la Iniciativa Solidària de la Societat Civil Iraquiana, un nou pas per reconstruir un país impregnat pel patiment i la guerra

Sara Manisera | @SaraManisera
Bagdad

Algunes de les participants al Congrés de la Iniciativa Solidària / ARIANNA PAGANI

L'hauríeu de veure, aquest jovent iraquià. Des de primera hora del matí estan hiperactives. Corren amunt i avall sense aturar-se. Parlen amb uns walkie-talkies per coordinar-se. Pengen pancartes, mouen taules, entreguen les carpetes a les convidades. Distribueixen cantimplors reutilitzables per no consumir plàstic. Somriuen, es fan selfies i utilitzen les xarxes socials com qualsevol altre jove de la seva edat. Tenen entre 17 i 30 anys i participen en diferents iniciatives, implicades en la lluita per la llibertat sindical i d'expressió, del medi ambient, dels drets de les dones, laborals i estudiantils. Hi ha sindicalistes, ambientalistes, artistes, instrumentistes i cantants, operadores de pau que treballen la transformació no-violenta dels conflictes entre les comunitats. I sobretot gent voluntària. Moltíssima gent. Tothom atrafegat pel primer congrés a Bagdad de la Iniciativa Solidària de la Societat Civil Iraquiana (ICSSI).

“És una gran responsabilitat ser-hi, perquè significa ser una part del canvi”, explica, clarament emocionat, Mustafà Mauryad Alhindi. “No és fàcil oblidar”, afirma, sospirant, aquest jove de 24 anys, “les persones han estat esquinçades per tots aquests anys de conflicte, però volem millorar el nostre país i la societat després de les ferides del passat”. Al costat de Mustafà hi ha una altra activista, encara més jove. Iraquiana de Bagdad, amb mare xiïta i pare sunnita, graduada en enginyeria informàtica, Tabarak Wamedh Rasheen treballa per l'ONG italiana Un Ponte Per. “En aquests anys hem tingut la capacitat de connectar la societat civil iraquiana amb la internacional tot i tenir encara molts problemes per resoldre, com la contaminació, la violència entre les comunitats i les contínues violacions dels drets de les dones iraquianes”, explica Tabarak, sense mai mostrar una expressió de frustració. “Creiem que les protestes pacífiques són un factor essencial per conquerir els nostres drets, sobretot la llibertat d'expressió”, afegeix.

Des de 2016, Tabarak és membre de la secretaria de l'ICSSI, esdeveniment internacional de solidaritat que va néixer des dels moviments que havien orga-

nitzat l'any 2003 les grans manifestacions contra la guerra a l'Iraq i que han volgut acompanyar la societat civil en la lluita per un altre Iraq. És la primera vegada que organitzen un congrés d'aquestes dimensions a Bagdad. Més de 140 representants de sindicats i de les associacions locals -entre elles el Fòrum Social iraquià, el Fòrum Social del Kurdistan, fòrums socials locals d'onze ciutats de l'Iraq i quatre consells per la cohesió social- han participat en aquest impactant acte des de baix. I són més de cinquanta les representants internacionals arribades a Bagdad des de quinze països per debatre juntament amb l'activisme local els reptes futurs de la societat civil iraquiana.

Cinquanta delegades internacionals van arribar a Bagdad des de quinze països per debatre juntament amb l'activisme local

Gent vinguda de tot l'Iraq, de diferents grups ètnics i confessionals, ha debatut sobre els problemes del país

“En aquests anys hem assistit al naixement d'un moviment de joves activistes provinent de les zones colpejades per la guerra. T'esperes que estiguin desil·lusionats, però és tot el contrari, tenen molta esperança, són escoltats per les institucions i sobretot gaudeixen mentre treballen per canviar el país”, explica Martina Pignatti Morano, responsable dels projectes de construcció de pau d'Un Ponte Per. “Aquestes joves i aquests joves ens han ensenyat que saben organitzar-se en distintes ciutats en un procés unitari com el Fòrum Social Iraquià. Es van inspirar en el Fòrum Social Mundial, nascut al Brasil l'any 2001, i l'han transformat en quelcom que té sentit per a l'Iraq i que estimula el voluntariat i l'activisme dels més joves. A vegades corren el risc de ser detingudes, altres venen rebudes pels ministres per escoltar llurs propostes. En qualsevol cas, no es rendeixen”, afegeix Pignatti.

Cauen els murs de l'ocupació

La primavera sembla que hagi arribat d'hora a Bagdad. El cel és net, i el sol tebi de finals de gener escalfa els rostres de les participants assegudes al jardí de l'Associació dels Enginyers Iraquians, al districte de Kerrada, un barri comercial i ètnicament mixt de Bagdad, a la vora oriental del riu Tigris. Durant quatre dies, l'activisme vingut de tot l'Iraq, de diferents grups ètnics i confessionals, ha debatut sobre els problemes del país i ha proposat estratègies i projectes per al futur en un clima d'entusiasme i convivència. Des de fora, la ciutat sembla convulsa i vivaça. Cotxes de gran cilindrada i antics taxis voluminosos ocupen tota la carretera de manera desordenada. Antigues cases de començament del segle XX s'amaguen sota les palmeres resseques. El T-Wall, un gran mur de ciment armat alçat des de l'ocupació americana, comença de mica en mica a ser desmantellat. Es respira un aire de renaixença civil i cultural a la capital.

No només a Bagdad. Les recents protestes de l'estiu passat al sud de l'Iraq -des de Bassora fins a Nasiriyah, passant per Amarah, Kut, Kerbala i Najaf- per reivindicar drets i serveis socials -com l'accés a l'aigua, la llum

i el treball- demostren, un cop més, la resiliència del poble iraquià. I del seu jovent, amb títol universitari però obligat a marxar del país per la manca d'oportunitats laborals i per la corrupció endèmica de la classe política. Gairebé la meitat de la població iraquiana té menys de 19 anys i l'atur entre el jovent de 15 a 24 anys està al voltant del 24%, segons les últimes dades del Programa pel Desenvolupament de les Nacions Unides. Aquesta condició obliga molta gent a emigrar o a afiliar-se a les milícies, que ofereixen una entrada econòmica alternativa.

De les milícies a l'esport

Abdallah Khalel, de 23 anys, ha format part durant dos anys de les Unitats de Mobilització Popular, les milícies armades més conegudes com a al-Hashd al-Shaabi nascudes l'any 2014 com a resposta al ràpid avenç del Daesh -l'autoproclamat Estat Islàmic. Avui, Abdallah és membre d'Esport contra la Violència, una associació que des de fa anys utilitza l'esport com a eina per prevenir la violència i l'extremisme i que el passat mes de novembre va organitzar la quarta mitja marató per la pau a Bagdad. “El resultat del qual estic més orgullós és la participació de les dones. Més de 1.300 persones han vingut a la marató i 400 eren dones”, explica gairebé sorprès. “Tot i això, hem de fer més i millor”, diu somrient.

Aquest jovent és meravellós i contagiós. I quants sentiments que porten dins. Segur que no és fàcil ser activista a l'Iraq. Les protestes populars a Bassora i a les altres ciutats van ser violentament reprimides per la policia, i manifestants, periodistes, professionals de l'advocacia i defensores dels drets humans van ser detingudes arbitràriament, torturades i assassinades sumàriament per part de les forces de seguretat iraquianes i les milícies, com documenta un informe del Centre per l'Alto el Foc i els Drets Civils i del Grup Internacional pels Drets de les Minories, publicat el desembre. Encara que la Constitució iraquiana de 2005 reconegui el rol de la societat civil i garanteixi la llibertat d'expressió, no hi ha cap llei específica que protegeixi les defensores dels drets humans. Un altre Iraq, però, és possible. Potser ja existeix. ●

El T-Wall, un gran mur de ciment armat alçat des de l'ocupació americana, comença de mica en mica a ser desmantellat

Encara que la Constitució reconegui el rol de la societat civil i la llibertat d'expressió, no hi ha cap llei que ho garanteixi

Marxes solidàries amb Öcalan i el poble kurd

Dues dècades després de l'arrest d'Abdullah Öcalan, i com cada mes de febrer, diverses marxes recorren Europa exigint-ne l'alliberament i una solució política per al Kurdistan

Laura Solves Fontana | @laurasolves1
Eve Rotllan Alsina | @eveden08
Estrasburg

El 15 de febrer de 1999, Abdullah Öcalan era arrestat a Kènia quan es dirigia cap a l'ambaixada grega de Nairobi. Els dies posteriors a la detenció del líder kurd hi va haver mobilitzacions arreu d'Europa i l'Orient Mitjà. Manifestants furiosos van atacar seus diplomàtiques de Grècia i d'Israel, dos països a qui s'acusava d'haver col·laborat amb la detenció. Dues dècades després, se segueixen fent accions, manifestacions i marxes amb motiu del dia negre i per demanar la llibertat d'Öcalan, qui es troba en aïllament total des de 2015 a la presó turca de l'illa d'Imrali.

Una d'aquestes accions és la Llarga Marxa per la Pau i la Democràcia, que se celebra des de 2003. Desenes de persones caminen durant diversos dies per cridar l'atenció sobre la situació d'Öcalan però també del Kurdistan. Si l'any passat la reivindicació va estar centrada en la invasió per part de forces proturques d'Afrin, en l'actual edició el punt central ha estat una nova amenaça d'invasió turca; en aquest cas sobre Rojava, regió del Kurdistan ocupada per Síria al nord-est del país.

La marxa també cercava posar el focus sobre la vaga de fam en marxa per exigir la fi de l'isolament del líder kurd i el seu alliberament. Leyla Guven, diputada del partit prokurd HDP (Partit dels Drets del Poble) a Turquia i empresonada fins fa poc a Diyarbakir, va ser la primera a iniciar l'acció. Actualment ja suma més de cent dies sense ingerir aliments i el seu estat de salut és crític. Unes 300 preses en penals turcs es van sumar posteriorment a la vaga, així com moltes altres arreu del Kurdistan, Canadà i Europa. A Estrasburg, catorze persones porten 65 dies en vaga de fam. A més a més, el lema de la marxa -*Trenquem l'aïllament per contrarestar la dictadura de Turquia*- vol denunciar que aquest país viola les convencions internacionals i europees de drets humans. Tanmateix, no renuncia a una solució política per al Kurdistan, en forma de reconeixement institucional. "Demanem l'autonomia democràtica, és a dir, el reconeixement de les kurdes com a ètnia i la fi de la repressió contra les alternatives al sistema capitalista i patriarcal que s'estan donant al Kurdistan", afirma Erdelan Baran, coordinador de la marxa i membre del Congrés Nacional del Kurdistan (KNK).

Diversificació de les marxes

Per primera vegada aquest any, una altra llarga marxa des de Basilea fins a Estrasburg, formada per 30 intel·lectuals a l'exili, s'ha sumat a les articulades des d'altres punts en direcció a la capital de l'est francès. En els últims tres anys, des del suposat cop d'estat a Turquia, més de 2.000 acadèmiques, periodistes, artistes i polítics -moltes de l'HDP i d'altres partits d'esquerra- han hagut de fugir del país, acusades de ser crítiques amb

el govern d'Erdogan. Nursen, una música exiliada, explica: "Mentre Öcalan estigui en aïllament totes estem sota amenaça. Si visualitzem l'exili de tants professionals crítics, contribuïm a trencar l'aïllament d'Öcalan i de tot el poble kurd".

A més, des de fa dos anys es va ampliar l'abast de la marxa, tot donant-li un caire internacionalista. En la present edició, la columna internacional, que caminava de Luxemburg a Estrasburg, va aglutinar una seixantena de persones d'arreu del món: de l'Estat espanyol, Noruega, l'Estat francès, Alemanya, Suïssa, Itàlia i Finlàndia, entre d'altres. A la vegada, la solidaritat amb el poble kurd ha vingut en aquesta ocasió des de diversos moviments polítics: anarquistes, comunistes, i fins i tot alguns ajuntaments francesos han cedit espais municipals mentre condemnaven públicament l'actuació de Turquia. Al mateix temps, diferents militants a Itàlia han estat acusades de terrorisme per vinculació amb el moviment kurd.

A banda de les marxes internacionalista i d'intel·lectuals, una marxa organitzada des del Moviment Revolucionari de la Joventut, que aglutina la joventut kurda a Europa, va voler completar els sis dies de camí que hi ha des de Munheim fins a Estrasburg. A Karlsruhe, el govern alemany prohibí la marxa, que va ser durament reprimida per la policia. Quatre joves van haver de ser hospitalitzades. L'endemà, la columna de la joventut kur-

Des de Basilea, Munheim i Luxemburg, les marxes de joves, internacionalistes i intel·lectuals es van dirigir a Estrasburg

En els últims tres anys, més de 2.000 acadèmiques, periodistes, artistes i polítics han hagut de fugir de Turquia

Marxa internacionalista solidària amb el Kurdistan als carrers d'Estrasburg / LAURA SOLVES

da s'uní a la marxa internacionalista ja en territori francès, on la repressió no va ser tan dura com a Alemanya. Zilan, del moviment de dones de les joventuts, comenta: "No recordem una marxa de la Joventut Kurda sense incidents", i rememora que la marxa de l'agost passat va ser prohibida fins i tot abans de començar. També la majoria de banderes kurdes estan vetades, i a la marxa els van prohibir fins i tot cridar lemes en kurd. Al setembre, la policia alemanya va prohibir una manifestació per un tatuatge d'Öcalan en un braç. I en una altra ocasió van utilitzar com a excusa que la música estava molt alta per prohibir-la, no sense tallar abans el cable de l'altaveu.

Repressió focalitzada en el jovent

El jovent denuncia la repressió especialment dura que pateixen. Ho atribueixen al fet de ser "una organització amb molta força i capacitat de mobilització, i que les forces de repressió alemanyes busquen desmobilitzar i atemorir el jovent organitzat", finalitza Zilan. De fet, són moltes les militants que són empresonades a Turquia per la seva activitat política a Europa, i fonts del moviment acusen els serveis d'intel·ligència alemanys d'ajudar en la repressió.

La Unió Europea ha pres la decisió de mantenir el Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK) en la llista d'organitzacions terroristes, malgrat un dictamen del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en sentit contrari. Aquesta decisió, segons Massoud, membre del CDK-F, va en la línia de mantenir els vincles econòmics, polítics i armamentístics amb Turquia. "Suïssa deslocalitza empreses a Turquia, Espanya ven armes i compra oli d'Afrin a Turquia, i Alemanya, com la resta de la Unió Europea, retorna refugiades cap al país. Els vincles i la complicitat són cada vegada més flagrants", continua. Per exemple, el representant a Europa del Partit Democràtic dels Pobles (HDP), Eyyup Doru, assegura que "Turquia utilitza a vegades l'exemple d'Espanya per justificar la detenció de diputats i alcaldes kurds".

Mentrestant, Massoud es queixa perplex de la manca de responsabilitat per part dels països europeus respecte a l'amenaça d'invasió a Rojava i al genocidi a Afrin. El 28 de febrer de fa un any, Turquia va rebutjar les peticions dels Estats Units i de l'Estat francès de respectar l'alto el foc ordenat pel Consell de Seguretat de les Nacions Unides a l'enclavament siria d'Afrin. No hi hagué cap reacció posterior per part de la Unió Europea.

De la mateixa manera, Eyyup Doru denuncia l'ambigüitat de la Unió Europea en altres aspectes relacionats. El Tribunal Europeu pels Drets Humans (TEDH) va condemnar l'empresonament preventiu d'un dels principals líders del Partit Democràtic dels Pobles (HDP) i en va demanar la llibertat. Doru lamenta que Brussel·les hagi trigat tant a tenir un posicionament clar respecte a la situació del moviment kurd i a Turquia, ja que és el primer cop que el TEDH condemna Turquia per vulneració de drets. La petició ha estat rebutjada pel govern d'Erdogan.

La manifestació final del 16 de febrer a Estrasburg, que va reunir 17.000 persones segons les organitzadores (joventuts kurdes, intel·lectuals, internacionalistes, famílies i grups de les armilles grogues), va ser escortada per un gran dispositiu policial. La policia francesa va bloquejar amb vehicles pesants tots els carrers per on transcorria la manifestació sota el pretext d'una possible amenaça contra les activistes kurdes, deixant una ciutat fantasma al pas de la manifestació. El cert és que, el passat desembre, tres persones foren assassinades i tretze resultaren ferides a causa d'un tiroteig al centre d'Estrasburg. Massoud assegura que va ser un atac per part de ciutadania turca d'ideologia feixista en contra de persones kurdes. ●

FES-NOS CRÉIXER

SUBSCRIPCIÓ CONJUNTA

LA REPARTIDORA + **CALIU**

LLIBRERIA ASSOCIATIVA ESPAI EDITORIAL

larepartidora.org facebook.com/la-repartidora-valencia facebook.com/Caliu-Espai-Editorial caliu@editorialblog-montseny.com

PER NOMÉS 65€ AL CURS

★ CERVENA DEL ★

MONTSENY

ARTESANA

CUINA DE BARRI

ESMORZARS
MENÚ AL MIG DIA
CARTA DE NIT
OPCIÓ VEGETARIANA
BEGUDES DE LA TERRA
CERVESES ARTESANES
CULTURA POPULAR

C/PREMIA 20, BAIXOS, 08014
SANTS, PAÏSOS CATALANS
93 422 16 13 WWW.TDK.CAT

EL NEW DEAL VERD

AMENAÇA ELS DINOSAURES DE WASHINGTON

Dos congressistes demòcrates impulsen una resolució al Congrés per a un nou acord que acosti l'economia dels Estats Units a les energies renovables i ho faci de manera equitativa i justa

L'anàlisi d'Amy Goodman i Denis Moynihan
Presentadora i cofundador de Democracy Now!

Les últimes setmanes, un vòrtex polar ha travessat els Estats Units i ha matat almenys vint persones. Al mateix temps, institucions científiques del govern informaven que el 2018 va ser el quart any més calorós des que hi ha registres, i que els darrers cinc anys han estat els més càlids de la història recent.

Un enorme forat en una de les glaceres més grans de l'Antàrtida hi està provocant un desglaç accelerat, mentre que al llarg de tot el continent, grans llacs d'aigua fruit del desglaç es desplacen i amenacen de fer col·lapsar aquestes vastes làmines de gel, tot provocant un ràpid augment del nivell del mar mundial. Les glaceres que es fonen a l'Himàlaia amenacen amb inundacions i la interrupció del subministrament d'aigua per a desenes de milions de persones. Com a evidència que el planeta està experimentant allò que s'ha anomenat "la sisena gran extinció", una anàlisi recent de dades científiques conclou que el 40% dels insectes del món està a prop de l'extinció.

Davant de tot això, quina ha estat la resposta del president Donald Trump? Enmig de l'onada de fred polar, va tuitejar: "Què diables està passant amb l'escalfament global? Si us plau, torna aviat, et necessitem!". Però, malgrat tot, hi ha esperances. Dos demòcrates, la representant per Nova York, Alexandria Ocasio-Cortez, i el senador de Massachusetts, Ed Markey, han presentat una resolució al Congrés que estableix "el deure del Govern federal de crear un New Deal ecològic". La Resolució 109 va rebre el remarcable suport de 67 patrocinadores, totes demòcrates, i s'ha enviat a onze comissions diferents de la Cambra de Representants perquè s'estudiï. Al final de la presentació, Ocasio-Cortez va assegurar: "Avui és el dia en què realment ens embarcarem en una agenda integral de justícia econòmica, social i racial als Estats Units d'Amèrica. El canvi climàtic i els nostres reptes ambientals constituei-

La majoria de la societat estatunidenca creu que el canvi climàtic és real i que cal fer-hi alguna cosa

xen una de les majors amenaces existencials per a la nostra forma de vida, no només com a nació, sinó a escala mundial".

El New Deal Verd pren el nom del New Deal original, el contundent pla de govern implementat als Estats Units pel president Franklin Delano Roosevelt per lluitar contra els efectes de la Gran Depressió de 1929. A més d'imposar una sèrie de polítiques per limitar el poder dels grans bancs, que eren en gran mesura responsables del col·lapse financer, el New Deal de Roosevelt va autoritzar el govern federal a contractar directament milions de persones per a fer de tot: des de construir carreteres i ponts fins a escriure poesia. També es va crear el sistema de Seguretat Social per protegir la gent gran dels estralls de la pobresa. Des de llavors, el New Deal s'ha convertit en sinònim d'una reeixida intervenció governamental a gran escala per resoldre problemes massius i aparentment inabordables.

Les resolucions paral·leles al Senat i a la Cambra de Representants presentades per Markey i Ocasio-Cortez (coneguda pel seu entorn com a AOC) són una crida a l'acció del Congrés per elaborar lleis que implementin un veritable New Deal Verd que canviï ràpidament la direcció de l'economia estatunidenca cap a un model que estigui impulsat per energies renovables, i ho faci de manera neta, justa i equitativa.

Anderson Cooper, de la CNN, va preguntar a Ocasio-Cortez sobre la proposta: "Vol dir que tothom haurà de conduir un cotxe elèctric?". La representant va respondre: "Es requeriran molts canvis ràpids que ni tan sols concebem com a possibles ara mateix. Quin és el problema d'intentar portar les nostres capacitats tecnològiques el més lluny possible?". Cooper també la va interrogar sobre el cost d'un New Deal Verd, que AOC proposa finançar, en part, amb un increment de l'impost marginal als superics: una taxa impositiva del 70% sobre els ingressos obtinguts per sobre de 10 milions de dòlars, per exemple. Diverses enquestes nacionals suggereixen un fort suport a un impost així.

Si bé tots els aspirants presidencials demòcrates han donat suport al New Deal Verd, la portaveu de la Cambra, Nancy Pelosi, es va burlar del pla quan va respondre a la pregunta d'un periodista sobre la possibilitat que la proposta es tracti al Congrés: "És un dels diversos o, potser, dels molts suggeriments que rebem. El somni verd, o com ells en diuen, ningú sap què és; però tot i així hi estan a favor, no?".

Després que el senador Markey presentés la seva resolució de New Deal Verd, el líder de la majoria al Senat, el republicà Mitch McConnell, va declarar a la premsa: "Votarem això al Senat per donar a tothom l'oportunitat de deixar clara la seva postura". Ell i el Partit Republicà estimen que un vot a favor danyarà políticament les representants demòcrates implicades quan arribi el moment de la seva reelecció. Però McConnell està equivocat. La majoria de la societat estatunidenca creu que el canvi climàtic és real, que representa una amenaça per a la humanitat i que cal fer-hi alguna cosa. Ja és hora que els dinosaures del Congrés i la Casa Blanca es desprenguin dels combustibles fòssils i donin suport al nou acord verd, o s'enfrontin a l'extinció. ●

El Grup de Folk
al festival
celebrat al Parc
de la Ciutadella
de Barcelona
/ ARXIU
ALS 4 VENTS

Els temps encara estan canviant

El Grup de Folk, del qual formaven part Jaume Sisa, Pau Riba o Ovidi Montllor, celebra mig segle amb una exposició que analitza les seves herències i la vigència de les seves lletres i reivindicacions

Neus Molina | @NeusMolina

En un temps entre la sotana i la pana, que deia Jordi Costa en el seu assaig *Cómo acabar con la contracultura. Una historia subterránea de España*, un jove amb grenyes i de família humil cantava “Qualsevol nit pot sortir el sol”. Una orgia on convocava a tothom, des de Moby Dick fins a Peter Pan. Una casa sense amos, la casa col·lectiva per perpetrar el canvi. Una festa per destronar el franquisme des dels marges més irreverents. Qui cantava era Jaume Sisa, deixeble de Pau Riba i un dels components del Grup de Folk. Aquell grup heterogeni de només setze mesos de vida va marcar les generacions que el sobrevingueren. Corria l’any 1968, Franco seguia asfixiant drets i llibertats, però el seu alè cada cop era més feble, mentre París cridava: “Siguem realistes. Demanem l’impossible”. “Els temps estan canviant”, cantava Dylan. I així era.

I el món es va revolucionar. El maig francès va mostrar la nova identitat de l’esquerra, mentre als Estats Units el moviment hippy anava prenent força. Als Països Catalans una nova joventut farta, cansada i alhora eufòrica i àvida d’experiències, va decidir unir-se per cantar i ballar a la vida. Naixia el Grup de Folk, un col·lectiu de grups i cantants que volien marcar distància respecte a la Nova Cançó i Els Setze Jutges, “molt més ordenats i cultes”, explica Jaume Arnella, membre del Grup de Folk. “Nosaltres érem més assemblearis i caòtics”. Els seus

referents se centraven en l’ona folk que es vivia als Estats Units, i en noms com Peter, Paul & Mary i, sobretot, Bob Dylan; sense descuidar, però, referents del folk d’arreu del món: des de la Itàlia partisana fins als camps de cotó de Louisiana. També van tenir interès a recuperar cançons tradicionals catalanes, una de les quals, “Les pometes”, va esdevenir un veritable himne.

El Grup de Folk no era una formació fixa: la seva composició variava en funció de les actuacions. Alguns dels seus components més actius van ser Jaume Arnella, Xesco Boix, Falsterbo 3 (Eduard Estivill, Joan Boix i Amadeu Bernadet), Pau Riba, Jordi Pujol i Cortès, Albert i Jordi Batiste, Jaume Sisa, Oriol Tramvia, Consol i Ramon Casajoana, Gabriel Jaraba, Josep Maria Camarasa, Jaume Vallcorba o Josep Molí. També en van ser membres, però no apareixen en cap gravació, Maria del Mar Bonet, que va ser introduïda per Pau Riba en contraprestació per les gestions infructuoses que ella va fer per tractar que ell fos un dels membres d’Els Setze Jutges, i Ovidi Montllor, introduït per Montserrat Roig, que no va ser acceptat en un primer intent però sí en un segon. A més, el del Grup de Folk va ser un moviment contagiós, i arreu del país van sorgir petits grups de folk que van revolucionar l’escena musical.

Tot i que l’aventura va durar només nou mesos, la seva aportació va acabar sent decisiva per al desenvolupament de la música ca- »

» talana dels anys següents. Ara, 50 anys després, les seves cançons continuen sent vigents i una exposició (al Centre d'Art Santa Mònica de Barcelona) repassa la seva trajectòria i projecta el seu llegat: des de Gerard Quintana fins a Valtòny, passant per Manel.

Les noves cançons populars

El Grup de Folk naixia per contraposició a Els Setze Jutges. “Si uns feien recitals, els altres feien festivals”, explica Joaquim Vilarnau, periodista musical i comissari de l'exposició “Si mireu el vent d'on ve”. “Volien que la gent cantés, no només que escoltés. Volien que les cançons fossin de tots, que la gent les entonés, les ballés i les fes seves”. I així va ser: del Grup de Folk, el públic en coneix les cançons però no els intèrprets, perquè, com diu Vilarnau, “un fet popular és aquell on l'autoria es dissol. Ningú sap qui va escriure ‘El gegant del pi’ o ‘El cant dels ocells’, igual que gairebé ningú sap de qui és ‘Puff era un drac màgic’ o ‘El gripau blau’”.

El grup va tenir una vida efímera però una gran incidència en la memòria musical catalana. Les seves lletres es van estendre en cercles excursionistes, on al voltant del foc de camp i gràcies a una guitarra les tornades acompanyaven nits de tenda d'acampada i xiruques enfadades. Jaume Arnella explica que un dia dins del tren un grup de nois que tornaven d'excursió cantaven la seva cançó “Rondes del vi”. Ell, que també portava la guitarra, s'hi va sumar. Ningú no el va reconèixer, ningú no va saber que ell era l'autor de la melodia. Tan pròpia se la sentien els excursionistes que un d'ells va corregir Arnella indicant-li que tocava malament un acord. Va ser llavors quan el compositor va saber que la cançó ja no el pertanyia.

Censura i llibertats

Ha passat mig segle des del mític festival del Grup de Folk al Parc de la Ciutadella de Barcelona, que va ser el primer festival a l'aire lliure que es va celebrar a Catalunya. Una experiència cívica i musical efímera que per desgràcia no ha perdut vigència. “Últimament canto cançons que vaig escriure fa 50 anys”, relata Arnella. “Seguim lluitant contra el franquisme”. El popular col·lectiu marcat per la llibertat va aconseguir crear un repertori amb unes cançons que segueixen formant part de l'imaginari col·lectiu. El 28 de maig de 2018, el Grup de Folk es va tornar a reunir per celebrar-se de nou a la Ciutadella.

Molts dels que van participar en aquell festival, pel qual van passar unes 9.000 persones segons les cròniques de l'època, van retrobar-s'hi novament. Més cabells blancs, més arrugues i més calbs, però la mateixa intencionalitat. “La música servia i serveix per acompanyar aquells que lluiten, perquè sàpiguen que no estan sols”, etziba Arnella. No obstant això, dos dels indiscutibles van faltar en aquella efemèride catàrtica: Xesco Boix i Ovidi Montllor, morts a finals del segle passat. La resta del Grup de Folk, amb Jaume Arnella al capdavant, hi eren cantant “Kumbaia” o “Els macarrons”. Tots els èxits, un rere l'altre. Versos que parlaven de pau, amor, llibertat i antibèl·licisme; versos que sortejaven la censura. “És increïble que avui en dia hi hagi gent

que s'hagi d'exiliar o tingui penes de presó per cantar. La censura d'ara és molt pitjor que la que vivíem nosaltres perquè ara és autocensura, ara es té més por!”, opina Arnella.

Han passat anys del maig francès, del cançoner del Grup de Folk i de la mort del dictador; però, com diu Arnella, “seguim lluitant i és important saber que no partim de zero, entendre que hi ha una història viva de tot el que ha anat passant, que tenim memòria”.

Del Grup de Folk al nou pop català

Antònia Font es va dissoldre l'any 2013 deixant orfes de pares galàctics grups com Mishima, Manel, Els Amics de les Arts o La Jaia, que van seguir les petjades dels mallorquins. Els pioners del nou pop català van marcar amb el disc *Alegria* un abans i un després en l'escena musical catalana. Dissent anys d'història i una desena d'àlbums amb sons marciats i lletres d'allò més complexes –on barrejaven llapis d'Ikea, pistatxos i patinadors– van fer dels illencs el nou fenomen musical contemporani en català.

Joan Miquel Oliver, ànima i compositor dels Antònia Font, i el seu grup van servir de passarel·la perquè molts artistes matessin els pares del rock català dels anys 90 i reivindicessin els avis del folk i la cançó dels 60 i 70 amb Pau Riba o Sisa com a referents indiscutibles del nou corrent. De fet, Sisa i Joan Miquel Oliver, acompanyats de Quimi Portet, van crear el Col·lectiu Eternity, un grup que ells mateixos definien com de “cançó galàctica, intercomarcal i d'ultramar”. Entre els tres sumaren prop de 400 cançons; tot un univers que, en realitat, eren tres universos diferents units per un fil invisible que la crítica més agosarada va denominar tradició. Sisa, Riba i Oliver també van ser els *tres terrors* en un concert al Liceu de Barcelona l'any 2017, on sense embuts cantaven i recitaven poesia en un context del tot inusual.

Acte de retrobada d'alguns membres del Grup de Folk el 28 de maig de 2018 / XAVIER MERCADE (ENDERROCK)

“En Tió de Sopa de Cabra o en Pep Sala de Sau han dit en més d'una ocasió que les seves influències venien clarament del Grup de Folk”, explica Joaquim Vilarnau

La nova generació musical, amb Manel o Mishima al capdavant, més pop i menys rockera, s'estenia per Catalunya però també viatjava i feia concerts a Madrid, Andalusia o fins i tot Alemanya o Londres. Manel va tocar l'any passat a Madrid en plena onada de conflicte prèvia a l'1 d'octubre, i va aconseguir un gran èxit de públic i crítica cantant en català. Va demostrar que “la gent normal”, com diu Pulp, existeix.

Lluny quedaven les cançons del rock català que als 90 es cantaven per tot el territori, sobretot a comarques, i que no comptaren de bon principi amb el favor de la crítica. Lletres simples, més ballables i que aparentment s'enrolaren en sons més rockers, més americans. Impossible no recordar “Miami” dels Lax o “Rock'n roll” dels Sopa.

L'any 1989, Sopa de Cabra, Els Pets o Lax'n'Busto van treure el seu primer disc. “Tot i no beure de la Nova Cançó directament, en Tió de

Sopa de Cabra o en Pep Sala de Sau han dit en més d'una ocasió que les seves influències venien clarament del Grup de Folk”, explica Vilarnau. “Tot i que ells van fer un exercici volgut de matar el pare, la seva relació amb la música folk ha estat molt present. Gerard Quintana, dels Sopa de Cabra, canta Dylan com abans ho havia fet Batiste”. Tanmateix, els hereus del folk més surrealista han estat curiosament els grups de pop. Lletres metafòriques i referents més urbans i literaris han estat l'element discursiu que ha enllaçat dues generacions. És significatiu que al Canet Rock de 2014 Manel cantés amb Sisa “El setè cel”, exemplificant un cop més que les tradicions s'agermanen malgrat els anys.

I per combatre l'oblit, “Si mireu el vent d'on ve. 50 anys del Grup de Folk”, una mostra sonora al Centre d'Art Santa Mònica connecta passat i present. Perquè els temps encara estan canviant. ●

El 28 de maig de 2018 el Grup de Folk es va retrobar al Parc de la Ciutadella, amb l'absència d'Ovidi Montllor i Xesco Boix, que havien mort a finals del segle XX

**Vine a mossegar els dies,
a assaborir la vida**

Allotjament rural

**Cuina sostenible
amb productes
de proximitat**

**Turisme
gastronòmic actiu**

Pou de Beca
ESPAI CULTURAL OBERT
ALLOTJAMENTS I AGRITURISME

Mas Pou de Beca, s/n
La Vall d'Alba (Castelló)
964 320 459
poudebeca@gmail.com
www.poudebeca.com

malal·letra

Als gestos més subtils

El relat d'Anna Vilamú | @La_Directa

/ PEPA RÀFOLS

-Als infants els agrada jugar amb la violència. Coquetejar-hi. -A tots? No et crec. -Sí, a tots. La violència és a tot arreu, a l'aire. Els agrada barallar-se, fins i tot jugar a barallar-se tot rient, fins que a algú se li escapa de les mans. -I llavors arriba el dolor. -Sí. El dolor i el plor. La sang. I llavors és quan em busquen.

Va deixar el cafè amb llet damunt del platet, delicadament. Un raig de sol picava contra la superfície de la taula, feta de xapa platejada, i li il·luminava la cara.

-Em busquen perquè els curi, i jo no tinc aquest poder; aviat se n'adonaran. I aquell dia segurament deixaran de necessitar-me.

Me la mirava intentant dissimular el rebuig que em provocava. La vehemència de les seves paraules, l'aspresa de la seva mirada; una seguretat apresa i cultivada amb paciència i constància des de la infància.

-I què faràs quan s'adonin que ja no et necessiten? [Si haguéssim estat jugant un partit de ping-pong, això hauria estat un bon sac.] -Doncs en buscaré d'altres; altres infants. Sempre n'hi haurà que em necessitin. La gent neix i mor. -Ja.

Una pausa. Temps mort. Vaig demanar-me un altre quinto, alçant el braç, movent el cap i desviant la mirada de la conversa. Deixant anar l'aire. És com un voltor.

-I tu, què faràs quan qui et necessita avui un dia ja no et necessiti?

Bon contraatac, vaig pensar.

-No ho sé. Procuo no necessitar ni que em necessitin gaire. -I ho aconsegueixes?

Se'm va fer un nus a la panxa. Això és el *match point*. Sempre se m'havien fet difícils els moments determinants, em posava nerviosa i em rellescaven de les mans tots els escuts.

-No.

Silenci. Final del partit.

De seguida que vaig poder reaccionar em vaig posar a *liar* el segon cigarro. No em venia de gust, en realitat, però necessitava tenir les mans i la mirada ocupades. Em molestava tot: que la gent caminés tranquil·lament passant pel nostre costat com si res, que fos primavera. Vaig encendre'l. I mentre movia el llumí amunt i avall perquè deixés de cremar, vaig trobar insultant estar-me intoxicant amb el fum del tabac en un dia tan fresc i brillant com aquell.

-Vaig al lavabo -em va dir.

I agraint aquella oportunitat per estar un moment sola, vaig fer-li un gest afirmatiu amb el cap. ●

ressenyες

Ocells, flors i nits d'estels

David Palau | @davidpalau_

Imagineu que renaixeu cada dia i la vostra vida és una floració constant. Imagineu que us apassiona tant l'entorn natural en què viviu que no us en voleu perdre ni el més mínim detall. Així és llegir John Burroughs: riua des de passió per apreciar i estimar la natura. Així és submergir-se en *El arte de ver las cosas*, la darrera novetat que ens presenta Errata naturae, editorial de referència per a qui veu la filosofia com un camí per pensar la vida, transformar-la i fer-la millor.

Descobrir que l'aire i l'aigua són tonificants; trobar la cerca de nabius silvestres més satisfactòria que rebre el regal d'una fruita tropical; emocionar-te amb la visió de les estrelles a la nit; entusiasmar-te amb el niu d'un ocell o amb una flor silvestre a la primavera... Aquestes són algunes de les recompenses de la vida senzilla que l'autor ens proposa en aquesta obra, amb un títol que no podria ser més adient, perquè d'això tracten, precisament, els setze deliciosos textos que es recopilen en aquest llibre: veure les coses, observar el ritme natural de la vida... I fer-ne un art.

Membre d'honor de la que anomenava Ordre dels Caminants, Burroughs és un dels autors imprescindibles, juntament amb Henry David Thoreau, d'aquest corrent de pensament anomenat *nature writing*, on natura i filosofia són un tot, in-

separables l'una de l'altra, i a la qual l'autor, a més, afegeix el seu to poètic tan personal. La seva és una literatura lleugera, directa i honesta, amb una visió panoràmica i una narrativa penetrant, que descriu amb passió cada mínim detall.

Aquest llibre és un regal màgic per a qualsevol persona que vulgui estar en contacte directe i personal amb les fonts de la nostra vida; una obra de capçalera per a qui vegi en les muntanyes, els rius i les valls quelcom més que un lloc pel qual passar corrents o fer una foto; una obra de referència que ens pot ajudar a voler *ser* a la natura en comptes d'*estar-hi*. Gaudim de l'excel·lent traducció d'Ana González Hortelano i l'acurada tria d'Errata naturae. I sobretot gaudim de la natura, perquè aquesta, com diu l'autor, la tenim sempre amb nosaltres, "és una mina inesgotable d'allò que com-mou el cor". ●

LLIBRE
El arte de ver las cosas
John Burroughs
Traducció: Ana González Hortelano
Errata naturae
328 pàgines

LLIBRE
Tu, calla! Sobre el dret a la llibertat d'expressió i manifestació
Laura Huerga
i Blanca Busquets
Raig verd, 2018
206 pàgines

Misael Alerm | @La_Directa

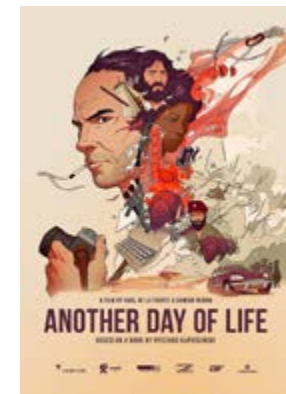
Que es faci un llibre sobre la llibertat d'expressió avui en dia és un fet rellevant, perquè indica que alguns dels drets establerts (que no adquirits) des de les primeres declaracions modernes entorn de la llibertat d'expressió semblen trontollar, i, per tant, els fonaments que els disposaven pot ser que estiguin en crisi.

Certament, com detalla el llibre *Tu, calla!*, l'Estat espanyol sembla protegir-se dels efectes de la dissidència en temps de crisi aplicant sobretot la famosa llei mordassa. Des de llavors, s'ha multat gent per dur nas de pallasso o dir que el rei és un lladre. Coneixem els casos. Que hi hagi algú que hagi fet la tasca d'analitzar les lleis, explicant-les de manera planera i fent un resum de casos és important per autopro-

tegir-nos i saber per on atacar. Però pensar, com traspua a vegades el llibre, que l'Estat és un ens que en algun moment ha sigut o serà neutral i que, per tant, se li ha de retreure la seva falta perquè redreci; o pensar que hi ha hagut alguna època daurada en què la policia no ha fet el que ha volgut, se'ns fa estrany. L'Estat té por: ataca.

Tota genealogia de la dominació ens ha de servir per combatre i cuidar-nos: qui vulgui capgirar un sistema es trobarà sent un criminal; serà l'Estat qui l'etiquetarà així. La llibertat d'expressió a les democràcies capitalistes funciona, només, si no hi ha dissidència. Reivindicar-la com a llibertat última en aquests casos és un acte que desgasta energies i ens desvia dels objectius. ●

Kapuscinski amb profunditat

Guille Larios | @La_Directa

Pel·lícula documental d'animació que porta a la pantalla el relat autobiogràfic homònim del reporter polonès Ryszard Kapuscinski en l'impàs que va viure a Angola com a testimoni directe dels últims dies del país com a colònia portuguesa. La trama es desenvolupa al voltant de l'11 de novembre de 1975, dia en què neix la República Popular d'Angola, i explora les conseqüències del procés de descolonització i de la guerra civil pel control del país que va enfrontar durant dècades l'MPLA (de tendència marxista-leninista) i l'FLNA-UNITA (prooccidental, amb el suport dels Estats Units). La pel·lícula va agafant alçada a mesura que avança, desplegant de forma obliqua però precisa el rol sobre el terreny dels rostres de la revolució i la *confusao* -Farrusco, Carlota,

soldats cubans enviats per Castro, així com la invasió d'Angola per part de l'exèrcit sud-africà.

Un día más con vida es construeix a través de seqüències d'imatges d'arxiu i imatges reals de testimonis de l'època, combinades amb tècniques d'animació com la rotoscòpia i la captació de moviment. Les influències de novel·la negra, *pulp* i periodisme de guerra fan superar les mancances de la trama politico-ambiental, construïda de manera desigual però paliada amb tècniques que permeten aprofundir en imatges lisèrgiques i oníriques que donen profunditat a Kapuscinski. Aquest eclecticisme aconsegueix fer que la cinta, guanyadora d'un premi Goya, estigui a l'altura d'altres produccions del gènere com *Vals con Bashir* o *A Scanner Darkly*. ●

CINEMA
Un día más con vida
Raúl de la Fuente
i Damian Nenow
Coproducció España-Polònia, 2017
82 minuts

“No és que s’incompleixi la llei d’habitatge; és que no hi ha habitatge social”

Joan Cogollos,
portaveu de la PAH
de la Safor

Mariana Cantero | @cantero_mariana

Ha treballat tota la vida de mestre –fins a la jubilació– i ha estat continuament implicat en lluites socials. Va participar en les protestes contra la guerra del Golf, pel 0,7%, en el moviment pacifista, en l’ecologista, en la revista *Barrin-Barran*, en el projecte Home, en les lluites de les persones migrades i en diferents protestes per l’educació pública. Cogollos, que també va estar present al 15-M, se situa com a impulsor de la Plataforma d’Afectades per les Hipoteques (PAH) a la comarca de la Safor. “Llavors, ací, en Gandia, vam començar una comissió de la PAH i jo encara hi continuo, però sempre he estat clavat en coses”, diu. Exerceix de portaveu de la plataforma, on amb una desena de membres duen a la pràctica la desobediència pacífica. Malgrat això, aquest mestre jubilat de 70 anys ha estat acusat per un policia d’agredir-lo durant un desnonament de dues famílies amb menors i ara afronta, amb dues companyes més, un procés judicial.

Per què et volen jutjar?

El 14 de setembre de l’any passat s’havia convocat un desnonament de dues famílies amb quatre menors, dues d’elles de menys de dos anys. Semblava senzill. Vam comunicar la concentració com sempre, però va venir la policia local i la Guàrdia Civil i van començar a atacar. Vam intentar negociar, amb una actitud no-violenta, per arribar a un acord. Però ens van impedir la negociació. Estàvem bloquejant la porta i ens van treure. Practiquem la resistència pacífica per defensar un dret constitucional. Quinze membres de les forces de l’ordre públic per desnonar dues famílies sense alternativa habitacional. No els van deixar treure les seves pertinences. I la casa la van tapiar. Això clama al cel.

De què t’acusen?

M’acusen d’atemptat contra les forces de l’ordre públic. Diuen que jo vaig agafar un policia i el vaig tirar contra la paret. Això no és verídric. La Guàrdia Civil té imatges, encara que no les ha aportat. Em van demanar el DNI i llavors jo li vaig demanar el número de placa al policia que m’estava parlant, però no me’l va voler donar. Després vaig anar a l’Ajuntament i me’l van donar. Però a mi em denuncia un altre policia, amb el qual jo no vaig ni parlar. També han denunciat a dues de les persones que van desnonar. Crec que ens van intentar escarmentar. Ara estic a l’espera de judici. Tinc testimonis, unes monges que treballen al barri, el regidor de l’àrea social i el seu ajudant.

Quin és el principal problema d’habitatge amb el qual us trobeu a escala local?

El problema principal que tenim ara mateix és de famílies que es veuen forçades a okupar perquè no poden pagar el lloguer. D’hipoteques ja en queden molt pocs casos. Gandia té més recursos, però Oliva, que té uns 10.000 habitants, no en té pas. No hi ha alternativa habitacional, estem forçant el conseller d’habitatge perquè doni una solució, però no tenim una sortida. Tenim bastanta població pobre i, si l’administració no dona solucions, aquestes persones tenen com a única alternativa pagar una puntada a una porta.

A Catalunya s’està treballant perquè s’estengui l’obligatorietat que el 30% de les promocions es destini a habitatge social. Com ho teniu a València?

Catalunya té una llei bastant avançada en el tema, però ací la llei valenciana va ser impugnada. Fins avui, moltes persones que demanen habitatge social no tenen resposta. Manquen solucions efectives. Persones pobres, sense ingressos, ho tenen molt difícil. La llei estableix que tota persona que visqui a València té dret a un habitatge social si el necessita. Però aquest dret no es fa efectiu. Es reconeix, però no es dona cap solució. No és que s’incompleixi la llei, és que directament no hi ha parc d’habitatge social, els bancs no el cedeixen i l’administració no en té.

I econòmicament...

Ací la propietat està molt repartida. Jo soc de Tavernes i la terra rústica està molt repartida. Les persones que som de poble tenim habitatge, però els fills i els nets, no. Ací, al País Valencià, la taronja se n’ha anat a terra. Una caixa de navelines [tipus de taronja] la paguen a un euro. Les mandarines directament queden sense collir. No es pot viure d’això.

Què opines de la reforma de la llei d’arrendaments urbans (LAU) que proposava el govern del PSOE?

Crec que per a les persones que són pobres, els lloguers sempre seran un problema. Passar de tres a cinc anys o a set –si es tracta d’un gran tenidor– no és una solució. Les necessitats són molt grans. Si tothom tingués un sou digne, estaria bé. Però el problema és que els jornals són molt baixos. No hi ha voluntat real de solucionar el problema, la diferència entre rics i pobres cada vegada és més gran. L’estat antigament era un subjecte que redistribuïa el PIB. Ara no ho fa, no ho vol fer.

Quines solucions hi veus?

Tenim esperança en la lluita, no en el resultat a curt termini. Ho tenim malament. Jo he après molt de Xirínacs, de Gandhi, de Jesús. Aleshores, la meua lluita és defensar les persones pobres sense violència. Jo em poso davant dels policies i els miro als ulls sense violència, relaxat, per a connectar amb la seva persona i que compreguin que el que estan fent és inhumà. ●

Em poso davant dels policies i els miro als ulls sense violència, per a connectar amb la seva persona